

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Qatarla toqquşan
avtobusun
sürücüsü ilə
bağlı şok
məlumat
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 4 oktyabr 2018-ci il Cümə axşamı № 208 (7097) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Qarabağ danışıqlarında tarixi dönüş gözləntisi

Passiv keçən 2018-ci ilin Qarabağ "akkordu" yadda qalan ola bilər

yazısı səh.11-də

Müxalifətdən Rusiya-Azərbaycan yaxınlaşmasına reaksiyalar

yazısı səh.3-də

İrəvanda qarşıdurma-hökumətlə parlament üz-üzə qalıb

yazısı səh.9-də

Keyfiyyətsiz yağ almamaq üçün nələri bilməliyik...

yazısı səh.7-də

Rusiya Krıma nüvə silahı yerləşdirə bilər - Ukrayna təlaşda

yazısı səh.10-də

Həmsədrələr Düşənbə anlaşmasını alqışlayır

yazısı səh.11-də

NATO-nun konfransına qatılan azərbaycanlı tələbədən maraqlı açıqlamalar

yazısı səh.10-də

Naxçıvan Avtomobil Zavodunda elektromobil istehsal olunacaq

yazısı səh.12-də

Məşhurların saraydan birbaşa türməyə gedən övladları

yazısı səh.15-də

Neftin bahalaşması tikinti sektorunu canlandırır

yazısı səh.12-də

Göydəki peyklərimizdən necə və nə qədər qazanırıq...

yazısı səh.13-də

AZƏRBAYCANA QARŞI DE-MARŞ, GÜRCÜSTANA

ARXADAN ZƏRBƏ - NÖVBƏTİ ERMƏNİ XƏYANƏTİ

Qonşu ölkə vasitəsilə özünə Rusiyadan "dəhliz" açmağa can atan ermənilərin Tiflisə qarşı daha bir nankorluğu; erməni separatizmi bölgəyə, Azərbaycana əsas təhlükə mənbəyi olaraq qalır...

musavat.com
Toğrul İsmayıl

yazısı səh.8-də

Ziya Məmmədovun aldığı "DAEWOO" avtobuslarının Bakı sərgüzəştləri

Sabiq nazirin pulsilmə əməliyyatlarının acısını insanlarımız bu gün də çəkir; Koreyadan alınan maşınların şəhərdə sərnişindaşıma üçün nəzərdə tutulmadığı iddia edilir

yazısı səh.3-də

İmamzadənin axundu
Hacı Tahir:

"Mən tərif deyil, təqdir etmişəm"

yazısı səh.5-də

Orduxan Teymurxan
"əfsanəsi" necə
formalaşdırılıb -
sensasiya dolu
növbəti məqalə...

yazısı səh.6-də

Qubad İbadoğlu:
"Dövlət xaricdə təhsil alan vətəndaşlarına dəstək olmalıdır"

yazısı səh.7-də

4 oktyabr 2018

Prezident "Basqal" Dövlət Qoruğu ilə bağlı sərəncam imzaladı

Prezident İlham Əliyev "Basqal" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğu haqqında Sərəncam imzalayıb. Virtualaz.org-un məlumatına görə, sərəncamda Dövlət Turizm Agentliyinə "Basqal" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğunun ərazisində yaranmış vəziyyətin araşdırılmasının nəticələri haqqında ətraflı arayış hazırlayıb Azərbaycan Prezidentinə təqdim etmək tapşırılıb.

Bundan başqa, Agentlik "Basqal" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğunun uzunmüddətli qorunması, konservasiyası, bərpası ilə bağlı konsepsiyanın və fəaliyyət proqramının layihələrini hazırlayıb dövlət başçısına təqdim etməlidir. Həmçinin qoruğun idarə edilməsinin beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun qurulması ilə bağlı təkliflər prezidentə təqdim olunacaq.

Sərəncamda bildirilir ki, Azərbaycanın zəngin tarixə və bənzərsiz təbiətə malik qədim yaşayış məskənlərindən biri olan İsmayıllı rayonunun Basqal qəsəbəsi özünün memarlıq xüsusiyyətləri ilə orta əsrlər şəhər mədəniyyətinin elementlərini müasir dövrümüzdə qədr çatdırmış unikal yaşayış məskənlərindən biridir. Burada salınmış Qoşabulaq, Dərəməhəllə, Dəmirçibazar və digər qədim məhəllələr, IX-XIX əsrlərə aid istehkamlar, məscidlər, su və kanalizasiya şəbəkələri, hamam, bulaqlar, mülklər və 300 ildən artıq yaşı olan çinar ağacı kimi tarix-mədəniyyət abidələri mədəni irsimizin qiymətli nümunələri sırasındadır.

Basqalda ipəkçilik, dəmirçilik kimi sənətlər əhalinin əsas məşğuliyyəti olub. Burada hazırlanan kəlağaylar XII-XIII əsrlərdə Qafqazda, Şərq və Avropa ölkələrində böyük maraq doğurub.

1989-cu ildə yaradılmış "Basqal" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğunun inkişafı ilə bağlı son dövrdə bir sıra tədbirlər həyata keçirilib, o cümlədən qəsəbə təbii qazla təmin olunub, Basqal çayı üzərində yeni körpü tikilib, abadlıq işləri görüldü, qədim küçələr qismən çay daşı ilə döşənib, bulaqlarda müəyyən bərpa işləri aparılıb.

Bununla belə, hazırda qoruq ərazisində mövcud olan tarix və mədəniyyət abidələri üzərində bərpa-konservasiya, rekonstruksiya işlərinin aparılmasına, mühəndis-kommunikasiya təminatı sistemlərinin və xətlərinin, yol-nəqliyyat infrastrukturunun təmiri və yenidən qurulmasına, ənənəvi xalq sənətkarlığı növlərinin dirçəldilməsinə, istirahət-turizm infrastrukturunu obyektlərinin və xidmət sahələrinin yaradılmasına, yeni iş yerlərinin açılmasına xüsusi diqqətin yetirilməsi zərurəti yaranıb.

Bakının bu hissələrində su olmayacaq - xəbərdarlıq

Oktyabrın 4-də Bakının bir sıra ərazilərində içməli su olmayacaq. "Azərsu" ASC-dən musavat.com-a verilən məlumata görə, Bakı şəhəri Bəhək prospektində su təchizatı infrastrukturunun yenidən qurulması layihəsi çərçivəsində yeni çəkilmiş magistral su xəttinin şəbəkəyə qoşulması ilə əlaqədar oktyabrın 4-də gün ərzində Xətai rayonu A.İsmayılov, N.Əliyev və S.Vəzirov küçələrinə içməli suyun verilməsində məhdudiyətlər olacaq.

Yaranacaq narahatlıqla əlaqədar "Azərsu" ASC abonentlərdən üzr istəyir.

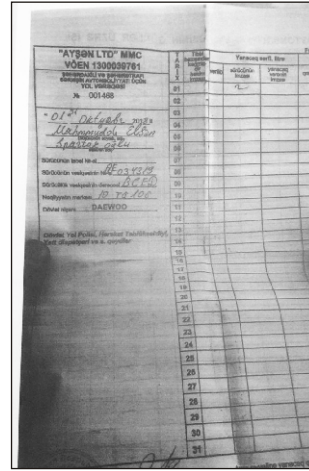
□ Musavat.com

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

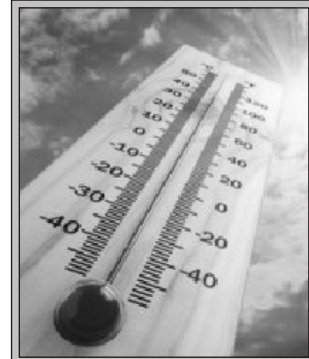
Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Qatarla toqquşan avtobusun sürücüsü ilə bağlı şok məlumat

Oktyabrın 1-də Xəzər rayonunun Binə qəsəbəsində 160 sayılı marşrutla hərəkət edən 10 TG 106 dövlət nömrə nişanlı sərnişin avtobusu ilə qatarın toqquşması nəticəsində 1 məktəbli öldü, 34 nəfər isə xəsarətlər aldı. Xəsarət alanlardan 6-nın vəziyyəti ağır olaraq qalır.

Hava pisləşir - temperatur 5-8 dərəcə enəcək

Oktyabrın 4-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir.

Virtualaz.org Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinə istinadən bildirir ki, şimal-qərb küləyi gündüz mülayim cənub küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturunun Bakıda və Abşeron yarımadasında gecə 18-20, gündüz 26-28 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Azərbaycanın rayonlarında da havanın əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Qərb küləyi əsəcək, gündüz ayrı-ayrı yerlərdə arabil güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 15-20, gündüz 26-31, dağlarda gecə 8-13, gündüz 15-20 dərəcə isti təşkil edəcək.

Tibbi-meteoroloji proqnoza gəlincə, oktyabrın 5-i səhərdən 6-sı gündüzədək Abşeron yarımadasında havanın təzadlı dəyişəcəyi, atmosfer təzyiqinin xeyli yüksəlməsi fonunda güclü xəzri küləyinin əsəcəyi, temperaturun 5-8 dərəcə enəcəyi gözlənilir ki, bu da meteorhəssas insanlar üçün əlverişsizdir.

nin həmin gün tibbi müayinə arayışı da Elşən Mahmudovun adına yazılıb. Avtobusu isə qeyri-qanuni şəkildə, yol vərəqəsi olmadan Əlixan Şixəliyev idarə edib və məlum dəhşətli qəzanı törədib.

Qeyd edək ki, avtobuslarla bağlı reydlər keçirilən zaman əvvəllər də bu kimi hallar dəfələrlə aşkarlanıb. Yeni yol vərəqəsi bir adamın adına yazılır, ancaq avtobusu sürücülük hüquqi belə olmayan şəxslər idarə edirlər. Bu özbaşınalığın daha bir acısını da insanlarımız oktyabrın 1-də yaşadılar. Yəqin bu məlumat hüquq-mühafizə orqanlarında da var. İnanırıq ki, insan ölməsi ilə nəticələnməyən bu cür qanunsuzluğa yol vermiş şəxslər müvafiq şəkildə cəzalandırılacaq.

□ M.MAHRIZLI
Musavat.com

BMT-nin Beynəlxalq məhkəməsi İranın ABŞ-a qarşı iddiasını qismən təmin edib

BMT-nin Beynəlxalq məhkəməsi iki ölkə arasında araşdırma aparılan müddət ərzində ABŞ-a qarşı müvafiq tədbirlər görülməsi barədə İranın iddiasını qismən təmin edib.

AzərTAc TASS informasiya agentliyinə istinadla xəbər verir ki, müvafiq qərar oktyabrın 3-də məhkəmənin sədri Abdulkavi Əhməd Yusif tərəfindən elan edilib. Onun sözlərinə görə, ABŞ mayın 8-də tətbiq etdiyi sanksiyaların İranın humanitar sahəsinə və mülki aviasiyasına zərər verməməsinə təmin etməlidir. Bundan başqa, məhkəmə hər iki tərəfi fəaliyyətlərdən çəkinməyə çağırıb.

Abdulkavi Əhməd Yusif həmçinin xatırladı ki, BMT-nin Beynəlxalq məhkəməsinin müvafiq tədbirlərə dair qərarı məcburi xarakter daşıyır və tərəflər üçün beynəlxalq-hüquqi öhdəlikdir.

İranın Xarici İşlər Nazirliyi ABŞ-ın Tehrana qarşı bir sıra sanksiyalarının tətbiqinin dayandırılması barədə məhkəmə qərarını razılıqla qarşılayıb. Nazirliyin rəsmi mövqeyini Tasnim agentliyi dərc edib.

Elmar Vəliyevin 8 kadri işdən çıxarıldı

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin Memarlıq və tikinti şöbəsinin müdiri, baş memar Rüstəmli Əli Xasay oğlu vəzifəsindən azad olub.

"Report" xəbər verir ki, bununla bağlı şəhər icra hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov əmr imzalayıb. Həmin şöbənin baş məsləhətçisi Binnetov Natiq Şaməddin oğlu da vəzifəsindən çıxarıldı.

Bundan başqa, icra hakimiyyətinin Vətəndaşların qəbulu və müraciətləri ilə iş sektorunun müdiri Niyazova Lyudmila Zeynal qızı və İstehlal və xidmət sahələri sektorunun müdiri Məmmədov Azər Vilayət oğlu da işdən çıxarıldı. Şəhər təsərrüfatı şöbəsinin baş məsləhətçisi Məlikov Yusif Fətiq oğlu, Hüquq şöbəsinin məsləhətçisi Hüseynov Anar İsmayıl oğlu, Mühəsibatlıq şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi İsmayılova Səbinə İslam qızı vəzifəsindən azad edildi.

İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin baş məsləhətçisi Nağıyeva Şövkət Mirşahin qızı vəzifəsindən azad edilərək Mühəsibatlıq şöbəsinin aparıcı məsləhətçi vəzifəsinə təyinat alıb.

Xatırladaq ki, avqustun 28-də prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Elmar Vəliyev Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilib. Digər sərəncamla Niyazi Bayramov şəhər icra hakimiyyətinin başçısı təyin olunub.

Rusiya rəsmən dollardan imtina edir

Rusiya hökuməti ölkə iqtisadiyyatının ABŞ dollarından imtina etməsi barədə qanun layihəsi hazırlayıb və sənəd bir-iki həftədən sonra baş nazir Dmitri Medvedev tərəfindən imzalanmalıdır. Bu barədə "The Bell" nəşri birdən-birə üç mənbəyə istinadən xəbər verir.

Mənbə bildirir ki, hökumət dollarla hesablaşmaları qadağan etməyəcək.

Bu təşəbbüs ilk növbədə milli valyutada hesablaşmalara imkan yaratmalı, valyuta nəzarətini asanlaşdırmalı və valyuta qanunvericiliyini liberallaşdırmalıdır. Layihədə Çin və Avropa İttifaqı ölkələri ilə hesablaşmaların müvafiq olaraq yuan və avroya, Avrasiya İqtisadi İttifaqı ölkələri ilə hesablaşmalarını neyzerdə tutur.

Binə qəsəbəsində baş verən faciəvi qəza diqqətləri yenidən paytaxtımızda sərnişindaşıma üçün istifadə olunan avtobusların keyfiyyət məsələsinə yönəltdi. Hansı ki, illər boyudur yüz minlərlə, hətta milyonlarla insanın kütləvi surətdə istifadəsinə məcbur olduğu paytaxt avtobuslarının keyfiyyəti, yumşaq desək, sifra yaxınlaşır.

Düzdür, son bir neçə il ərzində şəhərdaxili marşrutların bəzilərinə "BakıBus" tərəfindən rahat və keyfiyyətli avtobuslar buraxılıb. Lakin bu, 3 milyon nəfər əhalisi olan bir meqapolis üçün çox kiçik həcmdir. Bakının mərkəzindən kənarda işləyən sərnişin avtobuslarının əksəriyyəti sərnişindən başqa kimi desən daşımağa yararır...

Hazırda Bakı şəhərində, xüsusilə şəhəratrafi qəsəbələrə işləyən avtobusların böyük əksəriyyəti 2008-2013-cü illərdə keçmiş Nəqliyyat Nazirliyi tərəfindən alınıb gətirilən maşınlardır. Bir qisim avtobuslar isə sabiq nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun oğluna məxsus "Transgate Azerbaijan" şirkəti tərəfindən gətirilib.

2008-ci ildə Bakı şəhərinə 200 ədəd "DAEWOO", 40 ədəd "MAN", 20 ədəd "MAZ", həmçinin 350 ədəd müxtəlif markalı iritutumlu avtobus gətirilərək paytaxtdaxili xətlərə buraxılıb. Bu proses sonrakı illərdə də davam etdirilib. Nəqliyyat Nazirliyinin o zamanı hesablamalarına görə, həmin illərdə Bakı şəhərində orta və iritutumlu 1000-dən artıq avtobusa ehtiyac olub.

2008-ci ildə avtobusların alınmasına və gətirilməsinə dövlət büdcəsindən Nəqliyyat Nazirliyinə 25 milyon manat ayrılıb.

2010-cu ildə Nəqliyyat Nazirliyi Cənubi Koreyadan 300 "DAEWOO" avtobusu alaraq Bakıda ki marşrut xətlərinə buraxıb.

Ümumilikdə isə Azərbaycan Nəqliyyat Nazirliyinin xətti ilə 2008, 2009 və 2010-cu illərdə Almaniyaya, Koreyaya, Çinə, Özbəkistana və Belarussdan 948 ədəd iri və orta tutumlu avtobuslar alıb. Bu müddət ərzində müxtəlif markalı avtobusların xaricdən alınmasına və gətirilməsinə 798,3 milyon dollar xərc çəkilib. Dövlət büdcəsi hesabına Bakıya gətirilən bahalı avtobusların hər birinə ən azı 100 min dollar xərclənib. Hətta bəzi markalardan olan avtobusların alınma və gətirilmə xərcləri daha yüksək olub. Məsələn, Almaniyaya istehsalı olan "MAN" markalı avtobusların biri Azərbaycan dövlətinə 250 min dollara başa gəlib. İrandan gətirilən və "M-trans" şirkətinə məxsus sarı rəngli "Mercedes" markalı avtobuslar əsasən şəhərlərarası, Koreyaya istehsalı "DAEWOO", Almaniyaya "MAN" və Belarussdan alınmış "MAZ"lar isə Bakıda sərnişindaşımağa buraxılıb. Bundan başqa, Türkiyə, Çin, Ukrayna, hətta Özbəkistan və Qırğıstandan da Bakıya orta tutumlu sərnişin avtobusları gətirilib.

Ziya Məmmədovun aldığı "DAEWOO" avtobuslarının Bakı sərgüzəştləri

Sabiq nazirin pulsilmə əməliyyatlarının acısını insanlarımız bu gün də çəkir; Koreyadan alınan maşınların şəhərdə sərnişindaşıma üçün nəzərdə tutulmadığı deyilir

lib. Paytaxtda sayına görə birinci sırada olan "DAEWOO" avtobuslarının qiyməti isə 156 min dollar olub. Bütün avtobuslar dövlət vəsaiti hesabına alınıb da, sonradan həmin nəqliyyat vasitələri kredit yolu ilə özəl nəqliyyat şirkətlərinə satılıb.

Z. Məmmədov nazir olarkən faktiki olaraq, paytaxtda sərnişindaşıma xidməti göstərən şirkətlərin hamısı Nəqliyyat Nazirliyinin patronajlığı ilə yaradılıb. Dövlət büdcəsi hesabına alınan avtobusların böyük əksəriyyəti isə yalnız bir şirkətin - "Transgeyt" in əlində cəmləşib. Dövlətin pulu hesabına ölkəyə gətirilən yüzlərlə avtobusun bir şirkətin əlində cəmləşməsi, az bir hissəsinin isə ağır şərtlərlə ayrı-ayrı sürücülərə verilməsi və onların Nəqliyyat Nazirliyinin çətinliyi altında işləməyə məcbur edilməsi faktıdır. Bu inhisarlaşma Bakıda sərnişindaşımanın keyfiyyət göstəricilərinin ildən-ile

lib.

qədər bütün detalları əhatə edən tələblər var. Burada xüsusilə qeyd etməyə dəyər ki, şəhər ərazilərində istifadə olunan avtobuslar dünyanın heç bir yerində pilləkənli olmur. Pilləkən yalnız çətin relyefli qeyri-şəhər ərazilərdə xüsusi qrupları (məsələn, hansısa müəssisənin işçilərini) daşımaq üçün nəzərdə tutulan avtobuslarda olur. Keçmiş Nəqliyyat Nazirliyinin dövlət vəsaiti hesabına alaraq Bakıya gətirdiyi "DAEWOO" avtobuslarında isə hədsiz hündür olan 3 pilləkən var. Şəhərdaxili və şəhəratrafi marşrutlarda üstünlük təşkil edən belə avtobusların pilləkənlərini düşmək sağlamlıq üçün çətinlik yaradır, nəinki qoca, xəstə və ya uşaqlar üçün. Hələ o avtobuslar yeni gətiriləndə bununla bağlı əhali arasında narazılıqlar yaranmışdı. Hətta belə məlumatlar da yayılmışdı ki, həmin avtobuslar Koreyada dağılıq ərazilərdəki müəssisələrin işçilə-

nəzərət zəif olduğuna görə demək olar ki, hər ay sərnişin avtobuslarının iştirakı ilə insan tələfatına gətirən qəzalar qeydə alınır. Bir məsələni də vurğulayaq ki, Azərbaycanda dövlət vəsaiti hesabına avtobus alınması praktikasını indi də davam edir. Bu ilin avqustunda prezident İlham Əliyev Bakı şəhərində avtobus parkının yenilənməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, 300 ədəd sərnişin avtobusunun alınması məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsində dövlət vəsaiti qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü" nün 1.84-cü bəndində göstərilmiş məbləğin 47 milyon 924 000 manatı ilkin olaraq Bakı Nəqliyyat Agentliyinə ayrılıb. Ümid edirik ki, bu qurum avtobus alarkən beynəlxalq standartları nəzərə alacaq.

□ **Dünya SAKIT, "Yeni Müsavat"**

Müxalifətdən Rusiya-Azərbaycan yaxınlaşmasına reaksiyalar

"Rusiya ilə yaxınlaşma hansısa sahədə dövlət maraqlarımıza, Qarabağ probleminin bizim maraqlar çərçivəsində həllinə müsbət təsir edəcəksə, olsun"

Azərbaycan-Rusiya münasibətlərində son zamanlar ciddi şəkildə yaxınlaşma müşahidə olunur. Bir sıra siyasi ekspertlərin şərhində bu yaxınlaşma artıq Qərbin Azərbaycanda Rusiyaya uduzması kimi şərh edilir. Bəs, Azərbaycan müxalifət düşərgəsinin ölkəmizin Rusiya ilə yaxınlaşmasına münasibəti necədir?

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı bildirdi ki, bir çox hallarda və müxtəlif zamanlarda hansısa dövlətlərə münasibət cəmiyyətlə hökumətdə fərqli ola bilər. Demək olar ki, indi də belə bir hal baş verir. Belə ki, iqtidar Rusiya ilə yaxınlaşma xətti tutub, ancaq müxalifətin, cəmiyyətin Rusiyaya münasibəti birmənalı deyil: "Mənim bu məsələyə münasibətim vətəndaş kimi fərqli, AĞ Partiya rəhbəri olaraq isə başqa cürdür. Vətəndaş kimi tarixi yada saldıqda Rusiyaya münasibətim mənfidir, inamım yoxdur. Ancaq partiya sədri kimi isə mən daha çox "dövlətlərin daimi dostları və daimi düşmənləri olmamalıdır" fikri ilə razıyam. Bizim üçün istənilən dövlətlə münasibətlər ancaq və ancaq Azərbaycanın maraqları

çərçivəsində qurulmalıdır. Əgər bu gün Rusiya ilə yaxınlaşma hansısa sahədə dövlət maraqlarımıza, Qarabağ probleminin bizim maraqlar çərçivəsində həlli istiqamətində müsbət təsir edəcəksə, olsun. Mən birmənalı qərarçı, rusiyaçı, irançı siyasətinin tərəfdarı deyiləm. Azərbaycanımızın maraqları hansı xətti diqtə edirsə o xətt də davam etdirilməlidir. Təbii ki, bütün bu münasibətlərdə qarşıda Türkiyə ilə münasibətləri tam ayrı və yüksək səviyyədə saxlamaq lazımdır. Yəni demək istəyirəm ki, dövlətlərarası münasibətlər hansısa daşlaşmış və doğma-laşmış baxışlar çərçivəsində qurulmamalıdır. Bu sahə daima öz çətinliklərini və elastikliyini saxlamalıdır. Azərbaycanın maraqları haradadırsa, biz də orada olmalı-

Tural Abbaslı

Xəzər Teyyublu

Razi Nurullayev

Yıq". **KXCİP İdarə Heyətinin üzvü Xəzər Teyyublu isə bildirdi ki, Azərbaycan müstəqil dövlətdir, dünya dövlətləri sırasında suveren hüquqlarını qoruyur və qorunmalıdır:** "Azərbaycan hamı ilə bərabərhuquqlu, eyni zamanda Rusiya ilə mədəni, siyasi, iqtisadi və digər əlaqələrini saxlamalı, gücləndirməlidir. Təəssüf ki, biz Rusiyaya nə qədər yaxın olsaq belə, Rusiya torpaqlarımızı işğal edən

Ermenistana dəstək verməkdə davam edir. Rusiya Azərbaycanla səmimi dostluq münasibətlərində maraqlıdırsa, ilk növbədə işğalçı ölkəyə dəstəyini dayandırmalıdır. Bu halda onun səmimiyyətinə inanarıq. Rusiya ilə əlaqələr, münasibət bərabərhuquqlu olmalıdır". **Yeni AXCİP-nin sədri Razi Nurullayev isə qeyd etdi ki, Rusiya-Azərbaycan yaxınlaşmasında təhlükə görmür:** "Əksinə, bu

yaxınlaşmanı insanlarımız üçün bir sosial şans, Qarabağ münasibətinin həlli üçün bir meyarlardan biri kimi qiymətləndirirəm. Çoxlarının düşündüyü kimi, bu yaxınlaşma Azərbaycanın müstəqilliyini itirməsi və ya Rusiyadan asılı düşməsinə əsas yaratmır. İstənilən halda, bütün dövlətlər bir-birlərini qısqılandıracaq addımlara yol vermirlər. Azərbaycanın da Rusiya ilə yaxınlaş-

ması, bloklaşması və eyni siyasi gündəm yaratması da qorxulu deyil. Məncə, biz Rusiyani xortdan kimi görməkdə davam etsək, uduzan tərəf olarıq. Həm də Avropaya inteqrasiya o demək deyil ki, Azərbaycan ərazi bütövlüyünü təmin edəcək. Çünki bu gün Qərbi dünyası qoruya bilsəydi, Gürcüstan və Ukraynanı qoruyardı. Biz Azərbaycan olaraq onların siyasətinə bənzər siyasət yeridə bilərik. Qazaxıstan haqqında kim deyir ki, o, müstəqil deyil?

Bir də ki, siyasi həqiqət və reallıqları unutmaq olmaz. Demək olar ki, biz Rusiyadan qorxmuruq, onları sayı salmırıq, onların sözünün bizim üçün bir qəpiklik dəyəri yoxdur. Biz eyni yanaşmanı Avropa dövlətlərinə və Amerikaya edə bilərikmi? Xeyr və xeyr. Məgər biz şahidlik etmirik ki, ABŞ-ın qorxusundan ölkələr İrandan çıxmağa başlayıb? Şimali Koreya lideri Kim Çin İna minnətlə salam verirlər. Amerika BMT-nin Fələstinlə bağlı iclasında ABŞ-a qarşı gədənələrə açıq-aşkar hədə-qorxu gəlmişdi. Onlarla dövlət qorxusundan xarici siyasət kursuna xəyanət etmişdi. Bu o deməkdir ki, hər bir dövlət siyasi reallıq və perspektivləri nəzərə almağa məcburdur, almanların başına oyun gəlir".

□ **Etibar SEYDİDAĞA, "Yeni Müsavat"**

Oktabrın 3-də Bakıda "Gender bərabərliyi və media" mövzusunda dəyirmi masa keçirilib.

Avropa Şurasının Bakı ofisinin rəhbəri səfir Zoltan Herneys çıxış edərək bildirib ki, Azərbaycan jurnalistlərinin peşə davranışı qaydalarının yenilənmiş versiyasının gender bərabərliyi baxımından qiymətləndirilməsi 2018-ci ilin mayında Avropa Şurası tərəfindən sifariş edilib. Azərbaycan jurnalistlərinin peşə davranışı qaydalarının iki versiyasının mövcud olduğu nəzərə alınaraq hər iki versiya ekspert rəyi üçün göndərilib. Səfir medianın demokratik cəmiyyətdə mühüm rol oynadığını diqqətə çatdırıb. Deyib ki, medianın müstəqilliyi önəmli olsa da, media işçiləri qadın və kişilərin obrazını qərəzsiz, stereotipsiz şəkildə təqdim edilməsinə görə cavabdehlik daşıdıqlarını bilməlidirlər.

Mətbuat Şurasının sədri Ə.Amaşov Avropa Şurası jurnalistlərinin peşəkarlığının artırılması, söz və mətbuat azadlığı məsələsi ilə bağlı çoxsaylı layihələr həyata keçirir. Eyni zamanda bu istiqamətdə kitablar çap olunub. "Son olaraq jurnalistlər üçün 4 dərslik kitabı da çap olunub. Bu layihə çox aktual məsələdir. Qeyd edim ki, bu əlavə kifayət qədər uğurlu əlavədir. Düşünürəm ki, məhz bu dəyişiklikdən sonra qanunvericilikdə də bu dəyişikliklərin edilməsinin vaxtı çatıb. Parlamentin növbəti iclaslarında həmin sənədlərə gender məsələsinin də əlavə edilməsi ilə bağlı təkliflə çıxış edəcəm" deyir, o bildirib.

Ombudsman Aparatının rəhbəri Aydın Səfixanlı bildirib ki, Avropa Şurası ilə bir sıra mühüm layihələr həyata keçirilir: "Layihə əsasən insan hüquqları ilə bağlıdır. Burada həm gender bərabərliyi, həm də bunun mediada təmin olunması prinsipi öz əksini tapıb. Layihə çərçivəsində regionlarda görüşlər keçirimi-

"Mediada gender bərabərliyi" mövzusunda tədbir keçirildi

Avropa Şurasının "Azərbaycanda gender bərabərliyi və media azadlığı" layihəsinə dair dəyirmi masada maraqlı müzakirələr

şik. "Jurnalistlərin peşə davranış qaydaları"na edilən 4-cü prinsip dəyişikliklərinə baxdıqda bunların hamısı bu gün cəmiyyətimizdə realıqda baş verən ha-

disələrdən doğduğunu deyir. 4-cü prinsip peşəkar səviyyədə 4 istiqamətdə dəyərləndirilib. Burada həmçinin mediada rəhbər vəzifələrdə də gender

balansının qorunması ilə bağlı da prinsiplər var. İnanıram ki, bu davranış qaydalarının təsdiqi insan hüquqlarına daha da diqqətli yanaşılmasına da gətirib çıxaracaq".
MŞ sədrinin müavini Müşfiq Ələsgərli isə qeyd edib ki, 21-ci əsrdə gender balans məsələsi dünyanın əsas mövzularından biri olaraq qalır: "Gender tək məənəviyyət, mədəni deyil, həmçinin müəyyən sosial iqtisadi anlam daşıyan məsələdir. Bildiyiniz kimi, BMT hər il gender məsələsi sahəsində müəyyən hesabatlar hazırlayır. Təqribi fikir bundan ibarətdir ki, gender balans tam təmin olunsaydı, dünyada ümumi daxili məhsulun təxminən 5,5 trilyon

dəyərində inkişaf etdirmək mümkündür. Təəssüf ki, aparılan statistikalar göstərir ki, dünyada gender bərabərliyinin təmin olunması sahəsində müəyyən geriləmələr var. Bu geriləməni durdurmaq üçün müəyyən tədbirlər həyata keçirilməlidir. İşçi Qrupun əldə etdiyi nəticələr onu göstərir ki, bu məsələ ilə bağlı mediada müəyyən problemlər mövcuddur".
Bakı Dövlət Universitetinin müəllimi, İşçi Qrupunun üzvü Sevinc Əliyeva da layihə barəsində danışıb: "Ümumiyyətlə, AŞ-nin bu layihəsi bir çox aktual mövzuya həsr olunub. Təbii ki, paytaxtda işləyib, fəaliyyət göstərəndə bizə hər şey başqa cür görünür. Bunun üçün bu layihə-

yə görə bir sıra regionlarda olduq. Həmin regionlarda işçi qruplarla, jurnalist və redaktorlarla, QHT üzvləri ilə görüşdü. Bir daha sübut olundu ki, regionlarda bu mövzu doğrudan da aktualdır".

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı isə qeyd edib ki, jurnalistlərin əksəriyyəti "Gender haqqında" Qanunu oxumayıb: "Bəzən gender bərabərliyi qadın və kişi arasındakı bərabərlik kimi qəbul edilir. Lakin bu mövzu çox böyük bir məfhumdur".

Tədbirdə həmçinin digər media ekspertləri çıxış edərək, "Azərbaycan Jurnalistlərinin Peşə Davranışı qaydaları"nın gender bərabərliyi perspektivindən yenilənmiş versiyası barədə fikirlərini bildirdilər.

Xatırladaq ki, Avropa Şurası 1 mart 2018-ci il tarixindən "Azərbaycanda gender bərabərliyi və media azadlığı" layihəsinə başlayıb. Layihənin əsas məqsədi Azərbaycanda mediada və media vasitələri ilə gender bərabərliyini təşviq etməkdir. Layihə çərçivəsində yerli və beynəlxalq ekspertlərin iştirakı ilə "Azərbaycan Jurnalistlərinin peşə davranışı qaydaları" gender bərabərliyi perspektivindən nəzərdən keçirilib. Qaydalara əlavə etmək üçün "Ayrı-seçkiliyi yol verməməsi və gender bərabərliyi prinsipi"nin mətni hazırlanıb. Mətnə əsasən, jurnalist ayrı-seçkiliyi yol verməməli və gender bərabərliyi prinsiplərinə hörmət etməli, cinsi ayrı-seçkiliyə yaranan və ya cinsi nifrətə çağıran üslubdan uzaq durmalı, xəbər məzmunu bilavasitə tələb etmərsə, şəxsin cinsi mənsəbiyyətini vurğulamamalı və ya fərqləndirməməlidir. Həmçinin prinsiplərdə gender stereotiplərinin təbliğ edilməməsi, gender-əsaslı zorakılıq hallarının mediada həssaslıqla işıqlandırılması, kişi və qadın jurnalistlərə bərabər hüquqlar və imkanların təmin olunması öz əksini tapır.

Xalidə GƏRAY, Fotolar: Elçin Əkbərov "Yeni Müsavat"

Qatil sürücülərə "Dur!" deyən yoxdur: onlar işə necə götürülür?

Ekspert: "Yeni struktur yaradılmalı, bu struktur da sürücülərin işə götürülməsini həyata keçirməlidir"

Oktabrın 1-də Xəzər rayonunun Binə qəsəbəsində qatırla avtobusun toqquşması nəticəsində baş verən ağır qəza günlərdir ictimaiyyətin müzakirəsindədir. 160 saylı marşrut avtobusunun qatırla toqquşması nəticəsində 2 nəfər ölüb, 41 nəfər yaralanıb.

Səhiyyə Nazirliyindən verilən məlumata görə, 3 saylı Şəhər Kliniki Xəstəxanasında hazırda 2 nəfər reanimasiya şöbəsindədir, həmin şəxslərin vəziyyəti ağır stabildir. Bildirilib ki, Kliniki Tibbi Mərkəzdə 3 nəfər var ki, onlardan da 2-si evə buraxılacaq. 1 nəfər isə reanimasiyadadır, vəziyyəti ağır stabildir.

Qəzanın videosu yayıldıqdan sonra açıq şəkildə göründü ki, avtobusun sürücüsü sağa-sola baxmadan, idarə etdiyi nəqliyyat vasitəsinin sürətlə gələn qatırın altına sürür. Hadisənin əsas günahkarı olan sürücü Əlixan Şirəliyev bundan əvvəl də ölümlə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi törətdiyi üçün məhkumluq həyatı yaşayıb. Məlumatı Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsinin bölmə rəisi, polis polkovniki Vaqif Əsədov təsdiqləyib və bu

barədə ötən sayımızda geniş məlumat dərc olunub.

Məsələ burasındadır ki, avtobus sürücülərinin qaydalara məhəl qoymaması, sərnişinin həyatını düşünməyib avtobusu necə gəldi sürməsi ilə bağlı dəfələrlə sosial şəbəkələrdə, mətbuatda videolar yayılıb. Eyni zamanda avtobus sürücülərinin diqqətsizliyi, qeyri-peşəkarlıqları nəticəsində baş verən qəza hadisələrinin də sayı az deyil. Bəs nə üçün "avtobus terroristləri"nin fəaliyyətinə son qoyulmur?

Onu da qeyd edək ki, 160 saylı avtobus xəttindən indiyə qədər xeyli sayda sərnişin şikayətlənib. Bu hadisədən sonra da sərnişinlər bildirdilər ki, 160 saylı avtobusun sürücüləri demək olar ki, heç bir qaydaya məhəl qoymayıb, nəqliyyat vasitəsinə ko-

bud şəkildə idarə edirlər.

Bakı Nəqliyyat Agentliyindən (BNA) "Yeni Müsavat"a bildirildi ki, 160 nömrəli avtobus xətti bu ilin avqust ayından etibarən müsbətiyyətə çıxarılıb və indiyə qədər də müsabiqədədir. Qeyd olunub ki, sürücülərin işə qəbulunu daşıma şirkətləri həyata keçirirlər və bu prosesdə BNA iştirak edə bilmir...

BNA-nın hələ bu ilin avqust ayında "Yeni Müsavat"a göndərdiyi məlumatda bildirilmişdi ki, 300 ədəd yeni avtobus alınmışdır. Bu avtobuslar gəldikdən sonra avtobus xətlərində də yeniləmələr olacaq. Ekspertlər bildirirlər ki, xüsusilə də Bakıtrafi ərəzilərə işləyən avtobuslarda vəziyyət daha acınacaqdır. Bu av-

tobusların sürücüləri işə götürülən daşıma şirkətləri tərəfindən elementar testlərdən keçirilmir, sağlamlıqları yoxlanılmır.

"Yeni Müsavat"a danışan nəqliyyat eksperti İlqar Hüseynov söylədi ki, sürücülərin yoxlanılması yalnız sənəd üzərində, qeydiyyat xatirinə aparılmamalıdır: "Dünya təcrübəsində sürücülər psixoloji, narkoloji və alkoqolla bağlı testlərdən keçirilir. Söhbət yalnız bu testlərdən də getmir. Eyni zamanda sürücülər bütünlüklə tibbi müayinədən keçirilməlidir. Ürək qüsuru olan şəxsi işə götürürlər. Bu adam avtobusu sürdüyü yerdə ürəyi tutar, böyük faciəyə səbəb ola bilər. Azərbaycanda sürücülərin işə qəbulu zamanı bu prosedurların heç biri həyata keçirilmir. İşə götürülən sürücülərin yaş göstəricisi də nəzərə alınmalıdır. Azərbaycanda kifayət qədər sürücülük vəsiqəsi olan insanlar var, ancaq onların böyük əksəriyyətinin fiziki, sağlamlıq durumları bu nəqliyyat vasitəsinə idarə etməyə imkan vermir. Şirkətlər də öz üzərlərində olan məsuliyyəti dərk etmədən onları işə qəbul edirlər. Eyni zamanda məsafə məsələsi də burada önəmlidir. Elə sürücülər var ki, onlar yalnız şəhərdaxili sürücülük məşğul olmağa razılaşırlar. Xüsusən də Bakı kəndlərinə işləyən sürücülərin böyük əksəriyyəti şirkətlər tərəfindən kortəbii surətdə işə qəbul olunub. Sürücünün dosyesi olmalıdır və onun daha əvvəlki fəaliyyəti, qayda pozuntularına qədər bütün statistik məlumatları orada əks etdirilməlidir. Sürücünü işə götürən şirkət də bu bazaya ba-

xı, öz qərarını verməlidir. Bizdə baxırsan ki, sürücülük vəsiqəsində müvafiq kateqoriyası olmayan insanları belə, avtobus sürücüsü kimi işə götürürlər. Bu, faciəvi haldır. Daşımanı həyata keçirən şirkətlərdə vətəndaşlara qarşı eqoist münasibət var. Şirkət rəhbəri olıqlarına söykənib arxayın şəkildə kimi gəldi sürücüyü kimi işə götürür. Onun üçün əsas olan həmin marşrut xəttinin işləməsidir".

Ekspert BNA-nın işə götürmə ilə bağlı müəyyən kriteriyalar müəyyənləşdirdiyini xatırladı: "Ancaq işçiləri işə götürmə prosesini birbaşa şirkətlərin üzərinə atır. Sanki məsuliyyətdən yayınır. Əslində isə fərqli prosedurlar tətbiq edilməlidir. Hesab edirəm ki, işə götürmə ilə bağlı tender elan edilməli, məsələn, 5 sürücü yerinə rəqəbat olmalıdır. Tenderin qalibi olan şəxsi işə qəbul etmək lazımdır. Tenderin qiymətləndirilməsi prosesində Dövlət Yol Polisi əməkdaşları da iştirak etməlidir. Burada bir məsələ var ki, sürücülərin əmək haqqı da kifayət qədər aşağıdır. Ona görə də sürücülər tenderlərdə iştirak etməkdə maraqlı olurlar. Yalnız sürücü olmağa razılaşanlar, işsiz qalıb, son şansı kimi bu işə müraciət edənlərdir. Ümumilikdə isə məsələ ilə bağlı problem çox dərinlidir. Ona görə də burada yeni bir struktur yaradılmalı, bu struktur işə götürməni həyata keçirməlidir. Çox təəssüf ki, bu kimi qəzalardan sonra irəli sürdüyümüz təkliflərə diqqət ayrılmır. Nəticədə bu cür ciddi qəzalar baş verir".

Əli RAİS, "Yeni Müsavat"

Gəncə İmamzadəsinin rəhbəri, QMI-nin Gəncəbasar bölgəsi üzrə xüsusi nümayəndəsi Hacı Tahir Abbasovun Aşura çıxışı sosial şəbəkələrdə geniş müzakirə olunur. Hacı Tahir çıxışında dövlət rəhbərliyi, həmçinin Gəncə şəhər rəhbərliyi haqqında tərifi ifadələr işlədib.

Din xadiminin İmam Hüseynin (ə) matəm mərasimində - Aşura günü bu şəkildə danışması, siyasi hakimiyyətə yönəlmiş tərifləri birmənalı qarşılanmayıb. Məsələ ilə bağlı Hacı Tahirin özü ilə əlaqə saxladıq. Hacı Tahir deyir ki, o, hər zaman dualarında vətəni, xalqı, ordunu unutmur:

- Mən hər zaman çıxışıma başlayanda Azərbaycan xalqına, dövlətinə, dövlətçiliyinə, millətinə dua ilə başlayıram. Hər zaman çıxışında müstəqilliyə, azadlıq uğrunda şəhid olanlara dua edirəm. Biz milli-azadlıq mübarizəsinin canlı şahidləriyik, 20 yanvar, 1988-91-ci illər mübarizəsinin şahidiyik, nəsillərimiz 70 il davam edən sovet zülmünə məruz qalmışdır. Hər bir ölkədə - fərqi yoxdur, İran olsun, Səudiyyə olsun, Pakistan olsun - din xadimi çıxışının əvvəlində dua edir. Dualarında ölkə, xalq, dövlət, ordu, onun başçısına dualar edilir.

- Ancaq sizin budəfəki çıxışınız tənqidlə qarşılanıb...

- Sentyabrın 20-də mən Aşura günü günorta İmam Hüseyn (ə) meydanında çıxış etmişəm. Həmin çıxışın bir hissəsi internetdə yayılıb. İnşallah, yaxın günlərdə tam olaraq internetə yüklənəcək. Mən çıxışıma zülmü lənətləmək, zalımlara lənət oxumaqla başladım. İmam Hüseynin keçmiş və bugünkü düşmənlərinə lənət yağdırdım. Onların hərəkətlərini pislədim və İmam Hüseynin (ə) böyük müqəddəs şəxsiyyət olduğunu qeyd elədim. İslamda "haqqun nas" deyilən bir şey var, yəni insanın layiq olduğu haqqı vermək. Mən ruhani, din xadimiyəm. 1992-ci ildən İmamzadə ziyarətgahına rəhbərlik edirəm, sonra isə Şeyxülislamın bölgə təmsilçisi təyin olunmuşam. Bu müddətdə hər zaman çıxışlarımda Azərbaycan dövlətinin ordusuna dua etmişəm. Çünki bu bir siyasi çıxış deyil, mən siyasətə qarışmıram, heç bir siyasi təşkilatın üzvü deyiləm. Siyasilərə fərq qoymadan bu xalqa dua edirəm, bu xalqın içində müxalifət də var.

- Aşura çıxışınızda, yəni daha dəqiqi, yayılan videoda siz şəhər rəhbərliyini qeyd edirsiniz...

- Bildiyiniz kimi, Gəncə İmamzadəsi bərhad gündə idi, dağılmışdı. Prezident İlham Əliyev birinci seçkilərindən sonra İmamzadəni xanımı ilə birlikdə ziyarət etdi və buradakı vəziyyəti gördü. O zaman bildirdi ki, ziyarətgahı bərpa etdirəcək, elə də etdi. İmamzadənin təmir və bərpa-

"Mən tərif deyil, təqdir etmişəm"

İmamzadənin axundu Hacı Tahir: "Bir ruhaninin öz ölkəsinə dua etməsi qəbahət deyil"

si ilə bağlı sərəncam imzaladı. İmamzadə çox gözəl şəkildə bərpa olundu, orada "Zeynəbiyyə", "Hüseyniyyə" zalları tikildi və xalqın istifadəsinə verildi. İmam Hüseyn meydanı, mərasim zalı var. İki məscid tikilib. Mən də çıxışımda təbii şəkildə dua edərkən bu ziyarətgahı tikib xalqın istifadəsinə verən şəxsi də xatırlamışam, ona dua etmişəm. Bizdə adət var, istənilən yerdə bir məsciddə ibadət edərkən onu tikdirənə dua edirik, yaxud da bir bulaqdan su içərkən onu tikdirənə dua edirik. Mən də dövlət başçısına bu İmamzadəni təmir etdirdiyi üçün təşəkkür edib dua edirəm.

Bundan başqa, cənab prezident builki seçkilərdən sonra İmamzadəni ziyarət edib, yaxud da Şamaxı Cümə məscidini təmir etdirib, biz bu əməlinə görə ona minnətdarlıq edib dua edirik. Bəzən görürsən ki, başqa bir ölkədən gəlib burada bir köynək paylayanda ona dua edirlər, ancaq öz xalqına, millətine, ibadət evini tikib xalqın istifadəsinə verən rəhbərə dua etməyi siyasiləşdirmək olmaz. Bu siyasi məsələ deyil.

- Yeni düşünürsünüz ki, çıxışınıza bu cür reaksiyaların verilməsi məqsədlidir...

- Bu yeni məsələ deyil, ötən illərdə də İmam Hüseyni (ə) istəməyənlər tarixən olub, indi də var. Ötən illərdə İmam Hüseyni (ə) istəməyənlər bəzi güvvələr bu mərasimlə-

şər-böhtan atdırır, keçirilməsinə mane olmağa çalışırdılar. Həmin insanlar Gəncədə keçirilən İmam Hüseyn (ə) məclisini gözləri götürmür və trolar vasitəsilə əks təbliğat aparmağa başlayıblar. Bir ölkənin ruhanisinin öz ölkəsinə dua etməsi qəbahət deyil. Bu cür fəaliyyətlər bizi yolumuzdan döndərə bilməz.

İmam Hüseyn (ə) düşmənləri bu gün də yaşayır, iftiralarnı davam etdirirlər. Bəzi öyrədilmiş adamlar məclisə gələrək izdihamın içərisinə daxil olaraq əza məclisinə layiq olmayan işlər görür, sonra da onu çəkib yayırlar.

İmam Hüseyn (ə) şəhidlik, xeyirxahlıq məktəbidir. Biz də onu göstəririk. Bu il Gəncədə gəncəçilərə yaraşan şəkildə böyük bir Aşura mərasimi keçirildi. İmamzadə ərazisində qazanlar asıldı. Ehsan süfrələri açıldı, çay verildi. Heç bir polis müdaxiləsi olmadan insanlar sərbəst şəkildə İmamzadəyə daxil olaraq ziyarət etdilər. Heç bir insident olmadı, insanlar rahat, sərbəst ziyarət edə bildilər. Məclis Tasua günü başladı və Aşura günü azana 15 dəqiqə qalmışa qədər davam elədi. Son 15 dəqiqəni mən çıxış etdim. Bu vaxt ərzində mən Kərbəla hadisəsi barədə məlumat verdim, xalqa dua elədik, Xocalı faciəsini yad elədik, onu Kərbəlaya bənzətdik. O zaman mən şəhər rəhbərliyinə də dua etdim. Çünki "haqqun-nas" var. Gən-

cədən İmamzadəyə zəvvarları aparmaq üçün 100-ə yaxın avtobus ayrılmışdı. Şəhər rəhbəri həmin gün gəlib İmamzadəyə Aşura mərasimini camaatın arasında izləyirdi. İndiyə qədər belə şey olmamışdı. Bu, şəhər rəhbərliyi ilə xalqın, dindarların arasında bir bağ idi. Mən də buna görə şəhər rəhbərliyinin ayağının düşərli olmasını istədim.

- Ümumiyyətlə, Aşura mərasimlərində digər şəxslərə dua edilməsi məqbuldurmu? Dini baxımdan bunun hökmü nədir?

- Mən bu il şəhər rəhbərinin davranışını nəzərdə tutaraq dua etdim. Gələcək il şəhər rəhbərliyinin öz əlindədir. Mən onun əvəzolunmaz bir şəxs olduğunu demədim, əməllərinə qiymət verdik. Tərif Allaha layıqdır. Allaha, Peyğəmbərə, Hüseyn ibn Əliyə layıqdır. Mən tərif deyil, təqdir etmişəm. Təqdir etmişəm ki, Azərbaycan dövlətinin rəhbəri dinə, dindarlara qayğı göstərir. Gəncə şəhər icra başçısını təqdir etmişəm ki, öz kabinetindən durub xalqın içinə gəlib dini mərasimlərdə iştirak edir. Bir daha təkrar edirəm ki, çıxışımda dövlətimizin, xalqımızın düşmənlərinə bəddua etmişəm, Allah onları zəlif və xar eləsin. Mənə qarşı təbliğat aparan, qara yaxanlara da lənət oxumaram, Allah onları islah eləsin.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

**Uzağa getməyək,
elə Yaponiyada...**

Samir SARI

"AzərTAc" agentliyinin əla dünya xəbərləri olur - orijinal, operativ, rəngarəng. Həm də bu xəbərlər Yaponiyadan İslanidiyaya qədər dünyanın hər yerini əhatə edir. Üstəlik, bütün mövzularda olur.

İndi o xəbərlərdən bəzilərinin başlığını sitat götürüm, özünüz baxın: "Yaponiyada 60 mindən çox mənzil hələ də elektrik enerjisiz qalıb"; "Rumıniya Avropanın ən çox siqaret çəkilən ölkəsidir"; "Gürcüstanda HIV-ə yoluxanların sayı artıb"; "İranda təbii qaz boru kəmərinə partlayış baş verib" və sair və ilaxır.

İndi elə çıxa bilər ki, bu, AzTV-nin "Almaniya dağılır, İtaliya çökür, Fransada pozğunluq baş alıb gedir, Hollandiya batır, Belçika parçalanır, İngiltərə zəifləyir, ABŞ-da daha bir qırğın" tipli xəbərlər silsiləsindəndir.

Ancaq elə deyil. Dünyada vəziyyət belədir. Hərçənd bil-mirəm, iyul ayında bizdə işıqlar ölkə boyunca sönəndə bu, Yaponiyada xəbər agentliklərinin bülletenlərində xəbər oldu, telekanallar bu barədə süjet verdilərmə.

Yaxud siqaret çəkmə məsələsində bizim ölkəmiz Rumıniyadan da ötədir, amma görək, dünya ictimaiyyəti bu sayaq Azərbaycan həqiqətlərindən xəbər tuturmu.

Biz isə Hondurasdan tutmuş ta Vanuatuya qədər dünyanın harasında bir hadisə olursa, onun xəbərini veririk. Qoy oxucu görsün ki, dünyada nələr olur. Düzdür, oxucu və tamaşaçılarımızın bir xeylisi bu xəbərlərə "ə, doolsun" deyə reaksiya verəcək, amma maariflənmək lazımdır.

Məsələn, məşhur aparıcının sözü olmasın, uzağa getməyək, götürək elə Yaponiyayı. Biz Yaponiyada camaatın 4 gün boyunca işıqsız qalması barədə xəbəri oxuyanda istər-istəməz düşünməliyik ki, görürsənmi, bunlar demirdən adam düzəldib çay süzdürən yaponlardır, amma fəlakət olanda onlar da işıqsız qalırlar, deməli, Bakıda küçələrin sel suları altında qalmasını ürəyə salmaq düzgün deyil. Guya Romanı sel basmır? Demək, Ramanını da basa bilər. Yağışın, selin fitrətində var, mütləq haranısa basmalıdır. Düzdür, o cür yağışlar indiyədək adətən Banqladeşi, İndoneziyanı-zadı vururdu, amma arada yolunu azmışlığı da olur. Musson şeydir (massonlarla qarışdırmamalı).

HIV-ə yoluxma məsələsi də global problemdir. Bax, səhiyyəsi inkişaf etmiş Gürcüstanda da HIV-ə yoluxanların sayı artıb. Demək, bunu çox da ürəyə yaxın qoymaq olmaz. Tək bizim başımıza gəlmir ki...

Bir ara elə bilirdik ki, yanğınlər, qaz partlayışları yalnız bizim ölkədə baş verir. Elə deyilmiş. Odur, İranda da olub.

Hələ biz şükür etməliyik ki, Hindistanda vaxtaşırı baş verən qatar qəzalarından bizdə olmur, ya da Xəzərdə həftədə bir bərə batmır. Yaxud Allah eləməsin, ABŞ-dakı kafə-bar atışmalarına, məktəbdəki qətləmlərə bənzər olaylar bizim ölkəmizdə də baş versə, halımız necə olar? Kiş-kişlər olsun (danq-danq-danq - müəllif orta barmağını düyərək masaya döyür).

Ona görə də belə xəbərləri yaymaq vacibdir ki, xələyi hesab eləməsin ki, dünyanın hər tərəfində güllük-gülüstanlıqdır, bircə bizdə küçəni sel basır, işıq sönür, ya da avtobus qatarla toqquşur.

Ona qalsa, korrupsiya bütün ölkələrdə var. Bu baxımdan Qəbələdə rabitə qovşağının reisinin dövlətə 168 min manat ödəməsi, 300 min manatlıq villasına həbs qoyulması, həm də həbsə alınmaması sıradan bir şeydir. Belə hadisələr Meksikada, Nigeriyada da olur.

Sadəcə, bir fərq var. Norveçdə belə hadisə olanda bu haqq-hesabda əli olanların hamısını tutub cəzalandırırlar. Ya da Yaponiyada işıqlar sönəndə işıq işlərinə baxan nazirliyin başçısı çıxıb camaatdan üzr istəyir. Tokionun küçələrində daşqın olanda da mer mediada "günah bizdədir" deyir, daha "günah "Yaponsu" şirkətindədir" demir.

Yadınızdadırsa, 6-7 il qabaq Monqolustanda yanacağın qiyməti 5 tuqrik artırılarda 7 nazir bir gündə istefa vermişdi, demişdilər, biz buna təhəmmül edə, xalqın məzəmmətinə tablaşa bilmərik. Belə xəbər yayılarda xalqımız da eyni şeyi bizimkilərdən gözləyir, amma ta demir ki, gecəylə Tarif Şurasında toplaşib nələrinse qiymətlərini artırırlar məhz həmin nazirlərin müavinləridir. Nazirlərlə müavinlərin üz-göz olması düz gəlməz.

Uzun sözün kəsəsi, biz dünyanın, eləcə də onun iqtisadiyyatının bir parçasıyıq. Günü bu gün işığınız sönə, yadı-nıza salın ki, Yaponiyada 60 mindən çox mənzil hələ də elektrik enerjisiz qalıb. Ya da baxın, görün, "AzərTAc" daha nələr yazıb.

Ötən həftə kimliyi məlum olmayan şəxs WhatsApp vasitəsilə səs yazısını yayaraq "Azersun Holding"ə məxsus bəzi məhsullarda guya vərəm çöpünün tapılması bildirmişdi. Şirkət bəhs etdiyimiz səs yazısı yayıldıqdan dərhal sonra açıqlama yayaraq, bu fikirlərin tamamilə yanlış, qərəzli və əsassız olduğunu bildirmişdi.

Oktyabrın 2-də isə "Azersun Holding" səs yazısında adları çəkilən məhsulların bilavasitə istehsal prosesi ilə tanış olmaları üçün ölkənin aparıcı KİV nümayəndələrini Sumqayıt Yağ Fabrikinə apardı. Burada jurnalistlər zavodun laboratoriyasında, anbarında, qablaşdırılmanın aparıl-

Keyfiyyətsiz yağ almamaq üçün nələri bilməliyik...

"Azersun Holding" yağ zavoduna mediatür təşkil etdi

dığı yerdə olub, hər şeyi gözəli ilə gördülər.

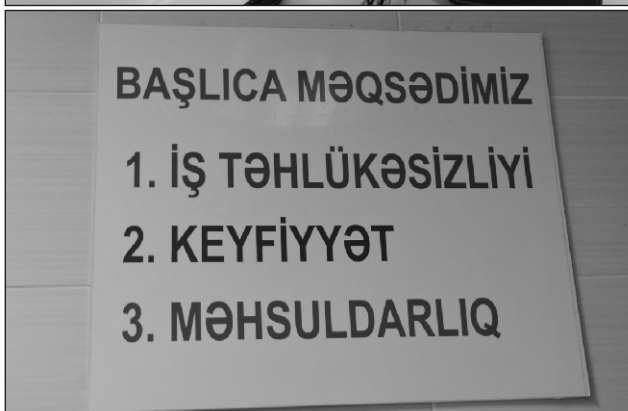
"Yeni Müsavat"ın əməkdaşının da qatıldığı mediatürdə ilk olaraq jurnalistləri istehsal müəssisəsinin müdiri Şahəddin İbrahimov qarşıladı. O, jurnalistlərə Qida və Yağ Fabrikinin 1997-ci ildən fəaliyyət göstərdiyini, 2014-cü ildən isə ən müasir tələblərə cavab verən və tam avtomatlaşdırılmış avadanlıqlarla təmin edilmiş Azersun Sənaye Parkına köçürüldüyünü bildirdi. Ş.İbrahimov söylədi ki, zavodun illik istehsal həcmi 270 min tondur. Müəssisə rəhbəri media nümayəndələrinin WhatsAppda yayılmış səs yazısı barədə suallarını cavablandıraraq, bu məlumatın tamamilə yalan olduğunu və ümumiyyətlə, qeyri-mümkün olduğunu söylədi. O, fabrikin Avropanın ən müasir müəssisələrindən biri olduğunu, yaradılmış xüsusi sistem hesabına bütün istehsal xətlərinin və avadanlıqların mütəmadi olaraq dezinfeksiya edildiyini bildirdi. Müəssisə rəhbəri jurnalistlərə burada istehsal edilən məhsulun dünyanın istənilən laboratoriyasında yoxlamadan uğurla çıxıla biləcəyini bildirdi.

"Azersun Holding"nin Araşdırma və Təkmilləşdirmə şöbəsinin baş mütəxəssisi Tural Babayev in iştirakı ilə jurnalistlər istehsal müəssisəsində də oldular. Onu da qeyd edək ki, zavod ərazisinə daxil olduğumuz zaman bizə xüsusi qoruyucu xalat, papaq verildi. Bununla yanaşı, öyrəndik ki, hər kəs içəri keçməzdən öncə xüsusi qurğudan istifadə edib, əllərini dezinfeksiya et-

məlidir. Həmçinin müşahidə etdik ki, içəridə heç bir mütəxəssis telefondan istifadə edə bilmir. İstehsal prosesinin aparıldığı sahəyə daxil olan mütəxəssislər telefonlarını içəri keçməzdən öncə ayrılmalı xüsusi yere qoyurdular.

Burada həmçinin müşahidə etdik ki, bütün istehsal prosesi avtomatlaşdırılmış qaydada, insan əli dəymədən həyata keçirilir. İstehsal qurğularına nəzarət etmək üçün müəssisədə xüsusi otaq gördük. Burada mütəxəssislər əyləşərək, quraşdırılan kompüter sistemi vasitəsilə prosese nəzarət edirdilər. Tural Babayev söylədi ki, fabrikin bütün avadanlıqları bu sahə üzrə dünyanın ən məşhur və böyük şirkətləri tərəfindən təmin edilib. O, müəssisənin İSO sertifikatının tələblərinə tam cavab verdiyini, dünyanın ən məşhur restoran şəbəkələri olan McDonald's və KFC-nin yağ təminatının Sumqayıt Yağ Fabriki tərəfindən təmin edildiyini qeyd etdi.

Rafinasiya sahəsini ziyarət edən jurnalistlər burada xammalın emalı və dezodorasiyası kimi proseslərin ən müasir avadanlıqlarla həyata keçirildiyinə şahid oldular. Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, mediatür zamanı jurnalistlər laboratoriyaya da aparıldı. Bildirildi ki, bura bütün mərhələlərdə məhsullar üzərində 1000-1500 testin edilir. Öyrəndik ki, laboratoriyada çalışan mütəxəssislər hamısı yüksək səviyyəli təhsil alırlar. Onlar bildirdilər ki, məhsulların keyfiyyətinə şübhəli təhsil olan istənilən şəxs bunu yoxlaya, zavoda gəlib, istehsal prosesi ilə tanış ola bilər.

Daha sonra isə jurnalistlər "Final", "Möcüzə", "Zeytun bağları" kimi məşhur milli markaların istehsal edildiyi sahədə oldular. Burada da müşahidə etdik ki, bütün istehsal prosesi tam avtomatlaşdırılmış şəkildə həyata keçirilir. Məhsulun qablaşdırılması, paketlənməsi və hətta anbara aparılması belə xüsusi qurğular vasitəsilə həyata keçirilir və heç bir şəkildə insan əli dəymir. Duru yağ istehsal sahəsi ilə tanış olduqdan sonra jurnalistlərə "Bizim Süfrə" mayonezlərinin istehsal edildiyi sahə nümayiş etdirildi. Mütəxəssislər bildirdilər ki, bazarda zeytun yağı adı altında müxtəlif yağlar satılır ki, istehlakçı bu baxımdan diqqətli olmalıdır.

Sonda jurnalistlərə açıqlama verən "Azersun Holding"nin İctimaiyyətlə Əlaqələr və Biznesin İnkişafına Dəstək Departamentinin müdiri Afiq Səfərov yayılan səs yazı barədə danışdı. O bildirdi ki, bu böhtanın kimin tərəfindən yayılması barədə ehtimalları var. O, artıq hü-

quq-mühafizə orqanları tərəfindən araşdırılmasını aparıldığını və həmin şəxsin Azərbaycan qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq ən sət şəkildə cəzalandırılacağına inandığını söylədi. Şirkət rəhbəri deyirdi ki, "Azersun" üçün ən vacib və önəmli amil olduğunu və bütün istehsal müəssisələrinə mütəmadi olaraq media turların, ekskursiyaların, texniki gəzintilərin, təcrübə proqramlarının, "açıq qapı" günlərinin təşkil edildiyini bildirdi. O, bu cür mesajların keyfiyyət hesabına rəqabət apara bilməyən, öz məqsədlərinə çirklilərlə çatmağa çalışan işbazlar tərəfindən yayıldığını söyləyərək insanları bu məsələlərə həssas yanaşmağa və böhtan xarakterli absurd məlumatlara inanmamağa dəvət etdi.

Qeyd edək ki, müəssisənin istehsal həcmi ölkədaxili tələbatdan təxminən iki dəfə çoxdur.

Əli RAİS, "Yeni Müsavat" Fotolar müəllifindir.

"Dövlət xaricdə təhsil alan vətəndaşlarına dəstək olmalıdır"

Qubad İbadoğlu: "Neft ixrac edən ölkələrin əksəriyyətində belə ənənə var"

Azərbaycanda xarici ölkələrdə təhsil alan tələbələrə dövlət dəstəyini nəzərdə tutan proqramın icra müddəti 3 ildir başa çatıb. 2015-ci ildən bəri Dövlət Neft Fondu tərəfindən maliyyələşdirilən proqrama qəbul yoxdur. Lakin buna baxmayaraq, xarici universitetlərdə təhsil almaq istəyən gənclərimizin sayı durmadan artır. Onların bir çoxu öziyyət çəkib xarici universiteti qazansalar belə, maddi imkansızlıq üzündən təhsil ala bilmirlər. Bir çoxları isə ailələrinin bütün maddi imkanlarının toparlanması, bəzənse borclanması hesabına xaricdə təhsil almaq arzusunı reallaşdırmaqla bilir.

Xırda istisnalar nəzərə alınmasa, xaricdə qeyri-dövlət xətti ilə təhsil alan vətəndaşlara dövlət tərəfindən hər hansı dəstək verilmir. Xarici ölkələrdəki səfirlik və konsulluqlarımız tələbələrə ünsiyyətə elə də meylli deyil. Halbuki əksər ölkələrdə xaricdə təhsil alan vətəndaşlarına mümkün olan bütün vasitələrlə dəstək verir. Xaricdəki diasporadan tutmuş, səfirliklərə qədər - bütün əlaqədar tərəflər gənclərə yardım etməyə çalışırlar. Azərbaycan dövlətinin əlində də kifayət qədər imkanlar, resurslar var ki, öz biliyi hesabına nüfuzlu universitetlərə daxil olmuş vətəndaşlarına dəstək versin.

İqtisadçı-alim, ADR Hərəkətinin rəhbəri Qubad İbadoğlunun sözlərinə görə, xaricdə qeyri-dövlət xəttinə oxuyan vətəndaşların sayı ildən-ilə artır: "Çox təəssüflərlə olsun ki, onların təhsil xərcləri, təhsilin davamiyyəti həm ailələri üçün, həm də özləri üçün hazırda ciddi çətinliklər yaradır. Xüsusilə də devalvasiyalardan sonra Azərbaycan vətəndaşlarının xaricdəki fəaliyyətlə bağlı - həm təhsil, həm də ki, digər istiqamətlərdə ödəniş qabiliyyəti keyli aşağı düşüb. Ona görə də hesab edirəm ki, ən yaxşısı dövlət proqramının qəbul olunması, dövlət proqramı ilə xaricdə təhsilin bərpa olunmasıdır. Yeni bir proqramın hazırlanmasına ciddi ehtiyac var. Məsələn, Qazaxıstanda 1994-cü ildə qəbul olunmuş "Bolaşak" proqramı hələ də davam edir. Postsovet ərazisində ilk belə proqramdır. Çox böyük uğurla təbiiq olunur. 2005-ci ildən indiyədək o proqramı Qazaxıstan Elm və Təhsil Nazirliyi yanında ayrıca bir qurum - Beynəlxalq Proqramlar Mərkəzi adlı səhmdar cəmiyyət idarə edir. Uğur qazanan bir proqram kimi "Bolaşak"ın təcrübəsini də öyrənməklə, özümüzdəki birinci proqramın dərslərini nəzərə almaqla yeni və daha təkmil bir proqram hazırlana bilər".

Q.İbadoğlunun fikrincə, dövlət xətti ilə tələbələri xaricdə təhsil almağa göndərərək universitetlər deyil, ixtisaslar əsas götürülməlidir: "Deyək ki, hüquq, iqtisadiyyat, tibb sahələrində ən yaxşı təhsil verən universitetlər seçilməlidir. Əvvəlki variantda hər ölkədən ən yaxşı universitetlərini seçirdik. Amma düşünürəm ki, seçim ixtisaslar üzrə aparılmalıdır. Hansı universitet hansı ixtisas üzrə dünyada ilk yüzlüyə düşürsə, onu seçmək olar. Yeni proqrama yalnız dövlət deyil, özəl sektorun da cəlb edilməsi mümkündür. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən böyük yerli və xarici şirkətlər bu prosese yaxşı töhfə verə bilərlər. Eyni zamanda xaricdə prioritet ixtisaslar üzrə təhsil alan tələbələrə xüsusi təqaüd təsis edilə bilər: turalım ki, prezident təqaüdü".

Beynəlxalq, regional olimpiadaların qaliblərinə xaricdə təhsil üçün dövlət təşviqi mexanizmi yaradılmalıdır: "Onlar istedadlı adamlardır, xaricdə yaxşı təhsil alıb ölkəyə fayda verə bilərlər. Hazırda təhsil alan tələbələrə xüsusi diqqət yetirilməlidir. Azərbaycanın xaricdəki səfirlik və konsulluqları onların siyahısını hazırlamalı, üzlaşdıqları çətinliklərə maraqlanmalıdır. Belə gənclərə yardım üçün səfirlik və konsulluqlarla xüsusi maliyyənin ayrılmasına ehtiyac var. Daimi olmasa da, müvəqqəti olaraq problemi yarananlara dəstək vermək üçün. Mən xaricdə oxuyan tələbələrə yaxından ünsiyyətdəyəm. Görürəm ki, onların bir çoxu ciddi maddi çətinliklər çəkir. Hətta bəziləri maddi çətinlik üzündən təhsilni yarımçıq qoyur, yaxud fasilə verməli olur. Buna görə də dövlətin müdaxiləsinə ehtiyac var. Dövlət hətta proqram olmadan belə çətinliklə üzləşən tələbələrə dəstək verməli, ən azı təhsil xərclərini öz üzərinə çəkməlidir. Belə bir ənənə neft ixrac edən ölkələrin əksəriyyətində var. Səudiyyə Ərəbistanı, Küveyt, Qətər və sair. Bu ölkələr xaricdə təhsil almaq imkanı qazanan bütün vətəndaşlarının təhsil xərclərini dövlət hesabına qarşılayırlar".

Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"

Qutu kimi yazı

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

“Çətirinin də, saatının da qabı vardı, saatıninki boz rəngli zamşadandı, karandaş çərtmək üçün çıxardığı cib bıçağının belə balaca bir qabı vardı, deyəsən, Belikovun üzünün də qabı vardı, çünki həmişə üzünü yaxalığının içində gizlədərdi”

(Çexov, “Qılaflı adam”)

Gömrük idarəsinin daha 2 nəfər vəzifəli şəxsini tutub dama salıblar. Bunlar aeroportda alverçilərlə əlbir olub “Ayfon” telefonlarını ölkəmizə qanunsuz keçirmişlər. Əməliyyat zamanı telefonlarla yanaşı onların boş qutuları da aşkar edilib götürülmüşdür, çünki telefonu qutusuz satmaq çətinidir. Gərək satanda təzə qutuya qoyub, bəzəyib satasan. Yoxsa camaat almır. Özüm şahidi olmuşam: bir neçə il qabaqət baltası boyda telefonumu satmaq üçün “28 May”dakı mobil telefon bazarımıza - ora da bizim Silikon vadimizdir - aparmışdım. Dükanlarda üzleşdiyim ilk sual belə olmuşdu: “Qutusu varmı?” Çox təəccüblənmişdim. Təbii ki, 3-4 ildir işlətdiyim telefonun qutusu hansı cəhənnəmdədir, bilmirdim. İşlənməmiş bir aləti təzədən satmaq üçün qutusunun lazım gəldiyini də ilk dəfə o zaman görmüşdüm.

İndi mən fikirləşirəm bəlkə biz mobil telefonların qutusunun istehsalını təşkil edək? Bu cür qablaşdırmadan yaxşı pul qazanıb qeyri-nöyüt sektorumuzun inkişafına nail olmaq mümkündür. Qutunun, qablaşdırmanın uca millətimiz üçün nə cür böyük önəm daşdığına aşağıdakı ata sözlərindən də görmək mümkündür: “Qutu kimi”, “Boyunu yerə qablayım”, “Boş qabın danqılısı çox olar”, “Qab sirkəyə görədir”, “Qabağınə tülkü çıxanın işi avand olar”, “Qabında bir şey yoxdur” və sairə.

Şair də bu qablaşdırma temasında yaxşı demişdir: “Peykanları ilə doludur çeşmi-pürabım, Ey bəhr, sanırsan sən inancaq göhərin var?” Burada sənətkar demək istəyir ki, yarı kirpikləri mənim qızarmış gözlərimə dolub orada inciye çevrilir. Çünki elmi baxımdan gövhərin - mirvari adlı dəniz incisinin yaranması belə baş verir: qum dənəciyi düşür dəniz ilbinin içərisinə, ilbiz bundan yacasını qurtarmaq üçün başlayır onu sədəflə örtməyə. Oxucular arzu eləsələr belə müdrik fikirlərdən çoxlu tapıb bura dolduraram, hələlik bəsdür. Məsələhet çıxmasın, bu qablaşdırma işinə aid yapon yazıçı Kobo Abe-nin “Yeşik-adam” adlı çox maraqlı romanı da vardır, bekar vaxtınızda tapın oxuyun. Oxumasınız da eybi yoxdur, guya mən oxuyub xeyir tapmışam, qalmısınız siz.

Lənkeran tərəfdə isə bir neçə həkimin cinayət işi üzrə məhkəmə davam edibdir. Onlar xəstədən rüşvət almaqda itiham olunmuş. Dəhşətdir. İndiki zəmanədə bizdə rüşvət alanların olması görünməmiş hadisədir. Özü də həkim olan... Böyük ehtimal bunlar xalqımıza yabançı ünsürlərdir. Ya da cinayət edərkən anlaşıq vəziyyətdə olmuşlar. Çünki bizdə səhiyyəyə böyük miqdarda - o qədər çoxdur ki, rəqəmdəki təkcə sifirləri yazsam qəzetin 3-4 səhifəsi, internet serverimizin də bir neçə hard diski çəzməlidir - pul ayrılır. Hətta biz dünya səhiyyəsinə pul ayırıq, Braziliya meşələrində yaşayan tayfaların peyvənd edilməsindən başlamış Pakistanda islamçıların üzünə sulfat turşusu atıb çimizdirdiyi qız uşaqlarının müalicəsinə qədər min cür tibbi prosedür bizim neft pullarımız hesabınadır. Bir neçə il qabaq bizdə bir-iki neft quyusu boş çıxmışdı, həmin dövrdə Liberiyada, Qvineyada, canım sənə desin, Fil Dişi Sahili və Burundi dövlətlərində ebola qızdırması neçə nəfərin canını aldı. Belə olan halda, sənə yaraşarmı Lənkeranda xəstədən pul istəyərsən? Ayıb deyilmi? Özü də Hippokrat andı içmişən.

Sumqayıtda “sabez”in işçisinin sosial müavinət alan vətəndaşlardan rüşvət toplamağa, Qazaxda polis mayorunun şöbədə döyülüb öldürülən adama görə həbsləri isə mənəcə kasanı bir qədər daşdırmaqdır. Bu qədər kristal təmiz dövlət olmaq bizə lazım deyildir. Göz deyər. Cəmiyyət korlanır. Hörmət-izzət qalmaz.

Sonda müəllimləri bayramları münasibəti ilə təbrik edirəm, bu gün bazardan dolu çanta ilə qayıtmağı diləyirəm. Ət yeyən quş dimdiyindən, dərs verən müəllimə çimdiyindən bəllidir - atalarımız demişkən.

Gürcüstanla Ermənistan arasında münasibətlər ilk baxışda normal görünsə də, əslində belə deyil. Məsələ ondadır ki, dini yaxınlığa rəğmən, bu iki qonşu ölkə SSRİ dağılından fərqli xarici siyasət oriyentasiyası seçib, fərqli ideoloji kurs götürüb. Bundan başqa, Ermənistan işğalçı, Gürcüstan isə işğala məruz qalan ölkədir. Özü də onun ərazilərinin bir hissəsini - Abxaziya və Cənubi Osetiyayı Ermənistanın 1 nömrəli müttəfiqi - Rusiya işğal edib. Ermənistan isə Moskvanın bölgədə əsas hərbi qalası olaraq qalır.

Üstəgəl, Abxaziya və Cənubi Osetiyanın Gürcüstandan qoparılmasında yerli ermənilər də öz layiqli “töhfə”lərini veriblər. Ermənilərin bədnam “Baqratyon batalyonu”nun Suxumi uğrunda döyüşlərdə gürcülərə qarşı vurduğu və dinc gürcülərə qarşı xüsusi qəddarlıqla fərqləndiyini də bilməyən yoxdur.

Nəhayət, Gürcüstanın ermənilərin kompakt yaşadıqları bölgə - Cavaxetiya bu gün də potensial separatizm ocağı olaraq qalır. Şəkk-şübhəsiz, ermənilər İrəvandan təlimat və fürsət gözləyirlər ki, gürcülərə daha bir zərbəni məhz buradan - Cavaxetiyadan vursunlar. Çörəyini yediyi xalqa xəyanət isə bədnam qonşular üçün çoxdan adiləşib.

*****

Erməni xəyanətindən söz düşmüşkən, bu da növbəti fakt. Sentyabrın 27-də gürcü xalqı öz müasir tarixinin ən qanlı və kədərli hadisələrindən birini - Suxuminin işğalının 25 illiyini qeyd edib. Bəs Suxuminin işğalının 25 illiyi və Abxaziyanın yaradılmasının illidönümü münasibətilə Abxaziya rəhbəri Raul Xadjimbaya ilk təbrik döndərən kim olsa yaxşıdır? Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində yaradılan qondarma rejimin rəhbəri Bako Saakyan!

Qarabağ separatçılarının başçısı “Azadlıq günü və böyük vətən müharibəsində qələbə” adlı təbrik məktubunda qeyd edir: **“25 illik dövr ərzində abxaz xalqı çətin, amma şücaətli yol keçib. Abxaz xalqı dövlət quruculuğunun bütün çətinlikləri ilə üz bəz gəlir, öz dövlətlərini gücləndirirlər”**.

“Kremlin tulası” ayaması daşıyan Saakyan aydın məsələdir ki, belə məsələlərdə özbaşına deyil. Yeni İrəvandan rüşxət olmasa, bu addım getməz. Nəzərə alsaq ki, işğal olunmuş ərazilərimizdə qurulmuş saxta rejimin bütün məsələləri Ermənistan XİN tərəfindən aparılır, o zaman

Azərbaycana qarşı de-mars, Gürcüstanına arxadan zərbə - növbəti erməni xəyanəti

Qonşu ölkə vasitəsilə özünə Rusiyadan “dəhliz” açmağa can atan ermənilərin Tiflisə qarşı daha bir nankorluğu; erməni separatizmi bölgəyə, Azərbaycana əsas təhlükə mənbəyi olaraq qalır...

qənaət hasil olar ki, Bako Saakyanın dili ilə Ermənistan nəinki Gürcüstanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə hörmət etmədiyini nümayiş etdirir, daha betəri, onu pozmağa çalışır.

Ermənilərin Abxaziya və Cənubi Osetiyada separatizm meyillərini dəstəkləməsi şəksiz ki, “Böyük Ermənistan” xülyasının tərkib hissəsi olmaqla yanaşı, Gürcüstanın Cavaxetiya regionuna olan ərazi iddialarının da daim aktual və gündəmdə olduğunu ortaya qoyur.

*****

Ümumiyyətlə, Sovetlər İttifaqı dağılan kimi (hətta dağılanadək - 1988) köklü azərbaycanlı əhəlinin sonuncu nəfərini də öz ərazisindən qovub monoetnik ölkəyə çevrilən Ermənistan üçüncü on illikdir ki, regionda Rusiya ilə birgə aqressiv separatçılığın əsas dayağı olaraq qalır. Guya Moskva ilə hərbi-siyasi itti faq ona öz ərazilərini Azərbaycan və Gürcüstan hesabına genişləndirmək imkanı və rəcəcək. Qonşu ölkələrə qarşı

əsassız ərazi iddiası üzərində qurulan bu avantürüst siyasət ilk növbədə erməni xalqına böyük fəlakətlər və məhrumiyyətlər gətirsə də, Ermənistanı blokada vəziyyətinə salsada, əfsus ki, erməni başbilənləri bu gün də həmin siyasətdən əl çəkmək niyyətində deyillər.

Gürcülərə qarşı xəyanətə gəlincə, o da faktır ki, BMT-də Abxaziya və Cənubi Osetiya ilə bağlı hətta adi humanitar xarakterli sənədlərə dair səsvermələrdə belə, Ermənistan daima Rusiyanın yanında qərar tutub, Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləməyib. Bu yaxınlarda eyni hal növbəti dəfə təkrarlanmış, rəsmi Tiflisin narazılığına səbəb olmuşdu. Hətta gürcü hökuməti İrəvandan izahat istəmişdi.

Bütövlükdə bir neçə dəfə Tiflisə İrəvan arasında bu qəbildən diplomatik gərginliklər yaşanıb. Onlardan biri də “demokrat” N.Paşinyanın baş nazirliyi dövrünə təsadüf edir. Ötən ilin payızında isə Tiflis Gürcüstanına yeni təyin olunan

erməni səfir Sergej Minasyana aqreman verməkdən imtina etmiş, səbəb kimi onun Rusiyanın adamı olması və Cavaxetiya etnik separatizmi dəstəkləməsinə əsas gətirmişdi. İrəvan səfiri dəyişməli olmuşdu.

*****

Budəfəki xəyanət də yəqin ki, izsiz ötürməyəcək. Ən azından, Ermənistanı Rusiya ilə birləşdirən Abxaziya dəmir yolunun açılışının bir az da qəlizə düşəcəyini söyləmək olar. Bunu da yada salmaq ki, ötən ay Gürcüstan quru yolla Ermənistanı taxıl daşınmasını qadağan edən qərar vermiş, bu da dərhal Ermənistanı unun bahalaşmasına gətirmişdi. Lakin az sonra Tiflis humanizm prinsipini əsas götürüb, qərarını bir il ertələdi.

Bu da ermənilərin adekvat cavabı. Erməni ki, erməni... Əsl əqrəb xislətidir. Ona yaxşılıq eləsən də, eləməsən də, sancacaq. Çünki vərdis pis şeydir...

□ **Siyasət şöbəsi, “Yeni Müsavat”**

Ermənistan paytaxtında 2 oktyabr gecəsindən başlayan gərginlik 3 oktyabrda da davam edib. Milli Məclisin baş nazir Nikol Paşinyana qarşı qəbul etdiyi sürpriz qərar hökumət başçısını xalqa müraciət etmək məcburiyyəti qarşısında qoyub.

Qeyd edək ki, Ermənistan parlamenti "Milli Məclisin rəqlamenti haqqında" qanuna düzəlişlər edilməsi barədə qalmaqallı qanun layihəsini ikinci oxunuşda qəbul edib. Qanun layihəsi baş nazir ikinci dəfə seçilməli olduqda və səsvermə günü prosesi çətinləşdirəcək hər hansı vəziyyət yarandıqda (məsələn, Milli Məclisin fəaliyyəti dayandırıldıqda) parlamentin ləğv edilməsinin qarşısını almağı nəzərdə tutur. Serj Sərkisyanın rəhbərlik etdiyi Respublika Partiyasının parlamentdəki təmsilçiləri eks-prezidentdən təlimatlar aldıqdan sonra hərəkətə keçiblər. Bu qərarın qəbulundan qabaq Sərkisyan partiyasının toplantısını keçirmişdi. İndi Sərkisyan-Köçəryan cütünü var qüvvəsini işə salaraq Paşinyanın parlamenti ələ keçirməsinə qarşı çalışırlar. Onlar may ayında keçirilməli olan parlament seçkilərinin bu ilin dekabrında keçirilməsi ilə bağlı planı pozmaq üçün çalışırlar.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan bildirib ki, "Çiçəklənən Ermənistan" və "Daşnaksütyun" partiyalarının nazir və qubernatorları işdən çıxarıldıqdan sonra istefa verəcək. Paşinyan bildirib: "Nazirlər və qubernatorların işdən azad olunma haqqında qərar de-yure qüvvədə mindikdə, mən istefaya gedəcəyəm. Ancaq baş nazir vəzifələrini icra edəcəyəm".

Öz növbəsində "Daşnaksütyun" Partiyası bəyan edib ki, özü nazirlərini geri çağırır. Baş nazir həmçinin bildirib ki, parlament yeni baş naziri seçməsə, növbədənkenar parlament seçkiləri təyin olunacaq.

İrəvanda Ermənistan baş nazirinin təşəbbüsü ilə keçirilən mitinq zamanı 4 iştirakçı əzilərə xəstəxanaya yerləşdirilib. "Report" Ermənistan KİV-nə istinadən xəbər verir ki, bu barədə Ermənistan Səhiyyə Nazirliyi məlumat yayıb. Ermənistandakı müxalif qüvvələr başda Respublika Partiyası olmaqla, baş nazir Nikol Paşinyanın növbədənkenar parlament seçkilərinin dekabrda keçirilməsi ilə bağlı təklifini rədd ediblər. Modern.az Ermənistan KİV-nə istinadən xəbər verir ki, onlar seçkilərin dekabr ayında keçirilməsini qəbul edilməz sayır. "Biz növbədənkenar parlament seçkilərinin 2019-cu ilin yazında keçiriləcəyini təklif edirik" - deyərək fraksiya rəhbəri Vaqram Baqdasaryan açıqlama verib

Ermənistanın Milli Məclisində təmsil olunan 4 partiya qrupundan üçü ölkədə növbədənkenar parlament seçkilərinin gələn il keçirilməsini təklif ediblər. "Report" "İnterfaks"a istinadən xəbər verir ki, parlamentin iclasında Respublika

İrəvanda qarşılıqlı-hökumətlə

parlament üz-üzə qalıb

İnqilab yolu ilə hakimiyyətə gəlmiş Nikol Paşinyan əks-inqilabçıların hücumuna məruz qalıb;

politoloq: "Əgər Paşinyan məqsədinə nail olmasa, Ermənistanda qarşılıqlı daha da dərinləşəcək"

Partiyası, Daşnaksütyun Partiyası, Firavan Ermənistan Partiyasının üzvü olan millət vəkili parlament seçkilərini baş nazir Nikol Paşinyanın istədiyi kimi bu ilin dekabr ayında yox, 2019-cu ilin may ayında keçirilməsini məqsəduyğun hesab ediblər.

Belə olsa, adicəkilən partiyalar baş nazir vəzifəsinə namizəd irəli sürməməyə razıdırlar. Yalnız N.Paşinyanın təmsil etdiyi Vətəndaş Müqaviləsi Partiyasının, İşgülmü Ermənistan Partiyasının, əvvəlki baş nazir Aram Sərkisyanın başçılıq etdiyi Respublika Partiyasının yaratdığı "Eik" qrupu seçkiləri bu ilin sonunadək keçirilməsini qəbul edirlər.

Novator.az bildirir ki, kənd təsərrüfatı naziri postunu itirən Artur Xaçatryan, iqtisadi inkişaf və investisiyalar naziri vəzifəsindən gedən Arsvik Minasyan Daşnaksütyun Partiyasının üzvləridir.

İstefaya göndərilən digər şəxslər "Çiçəklənən Ermənistan" Partiyasının təmsilçiləridir. Qraçya Rostamyan fəvqəladə hallar naziri postunu, Artur Qriqoryan enerji infrastrukturunu və təbii sərvətlər naziri postunu, Levon Vaqradyan gənclər və idman naziri postunu, Aşot Akobyan neqliyyat, rabitə və

informasiya texnologiyaları naziri postunu itirib. "Çiçəklənən Ermənistan" Partiyasından Mger Qriqoryan baş nazirin müavini vəzifəsində qalmaq istədiyi üçün Nikol Paşinyan onunla bağlı təqdimat verməyib.

Ermənistanda yaşanan gərginlik və tərəflərin üz-üzə qalması ölkə prezidenti Armen Sərkisyanı da prosesə müdaxiləyə vadar edib. Musavat.com erməni mediasına istinadən xəbər verir ki, ölkə xaricində olan Sərkisyan Paşinyan və parlament sədri Ara Babloyanla telefon əlaqəsi saxlayaraq mövcud vəziyyəti müzakirə edib.

"A.Sərkisyan ölkədəki mürəkkəb vəziyyətdən konstitusiyaya və qanunlar çərçivəsində çıxış yolu tapmağa çağırır", - prezidentin mətbuat xidmətinin məlumatında bildirilir. Sərkisyan tərəfləri dialoqa çağırır, həmçinin ölkəyə döndəndən sonra məsələni hərtərəfli müzakirə edəcəyini deyib. Məlumatla görə, A.Sərkisyan ABŞ-da səfərdədir. O, daha sonra Fransaya səfər edəcək və Şarl Aznavurla vida mərasimində qatılacaq.

"Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanı satdılar. "Çiçəklənən Ermənistan" Partiya-

sı (Qaqik Çarukyan) və daşnaklar Moskvanı seçdilər". Bunu Ermənistanda yenidən başlayan kütləvi aksiyalara münasibət bildiren politoloq Zaur Məmmədov teleqraf.com-a deyib. "Paşinyanı şoka salan daşnakların və Çarukyan blokunun qanun layihəsinin lehinə səs vermələridir. Paşinyanın parlamentdəki keçmiş "Yelk" isə səs verməyə gəlmədi. Beləliklə, Rusiya Paşinyanı siyasi qüvvələrsiz qoydu. İndi o, ancaq xalqa arxalanacaq. Növbədə Rusiya tərəfindən kütlənin "amerikansayağı" ələ alınması olacaq" - deyərək, ekspert bildirib.

Politoloq Qafar Çaxmaqlı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Paşinyanın özünə rəqib hesab elədiyi qüvvələri siyasi səhnədən çıxarmaq yolu tutmasının səbəbi öz hakimiyyətini möhkəmlətməkdir: "İndi o, parlament seçkilərinin gələn ilin mayında keçirilməsini gözləmək istəmir. Fəvqəladə parlament seçkilərini keçirərək postunu legitimləşdirmək niyyətindədir. Bunu da zorla etməkdədir. Parlamentdə bu məsələ müzakirə edilərkən onun çağırışı ilə Milli Məclisin binası mühasirəyə alındı. Seçkilərin noyabrın sonu, dekabrın əvvəli keçirilməsini nəzərdə tutan qanun la-

yihəsinə etiraz edən parlamentin fraksiya rəhbərlərindən faktiki olaraq hədə-qorxu ilə bu işə səs vermələri tələb olunur. Parlament seçkilərinin vaxtında keçirilməsini istəyən partiya mənsublarına "xain" damğası vurularaq həmin partiyadan olan və hökumətdə yer alan vəzifə sahibləri işdən azad olunub. Artıq bu gün Daşnak Partiyasından və "Tsarukyan fraksiyasından" olan 5 nazir işdən azad edilib". **Q.Çaxmaqlı hesab edir ki, əgər Paşinyan məqsədinə nail olmasa, Ermənistanda qarşılıqlı daha da dərinləşəcək:** "O hesab edir ki, güc tətbiq etməklə istəyinə nail olacaq. Faktiki olaraq onun bu konstitusiyaya pozuntusu ilə müşayiət olunan ümid etdikləri Paşinyanı yıxmaq planını alt-üst edəcək. O deyir ki, ölkədəki gərginliyi aradan qaldırmaq üçün bu yeganə yoldur. Əgər bu erkən seçkilərə nail olsa, Paşinyanın hakimiyyəti daha da güclənəcək. Ona xalqdan da dəstək var. İstənilən an tərəfdarlarını ayağa qaldıra bilər və indiki halda Sərkisyan - Köçəryan klanını zərərsizləşdirir".

Politoloq bildirdi ki, mitinqdəki son çıxışında Paşinyan danışıqların nəticəsi barədə məlumat verib: "Dedi ki, biz seçkilərin dekabrın ilk yarısında keçirilməsini istəyirik. Bu, o deməkdir ki, dediyiniz qüvvələrin ümid etdikləri Paşinyanı yıxmaq planını alt-üst edəcək. O deyir ki, ölkədəki gərginliyi aradan qaldırmaq üçün bu yeganə yoldur. Əgər bu erkən seçkilərə nail olsa, Paşinyanın hakimiyyəti daha da güclənəcək. Ona xalqdan da dəstək var. İstənilən an tərəfdarlarını ayağa qaldıra bilər və indiki halda Sərkisyan - Köçəryan klanını zərərsizləşdirir".

Açıq-aydın görünür ki, Qarabağ klanı Rusiyadakı bezi dairələrdən dəstək alaraq hücum edə bilər. Bunu ekspertlər də təsdiqləyir.

"Qarabağ klanı Paşinyanı devirmək üçün çevriliş planı hazırlaya bilər". Bu sözləri isə politoloq Elxan Şahinoğlu axar.az-a deyib. O bildirib ki, Ermənistanın baş nazirinin daxili siyasətdəki strategiyası doğrudur: "O, İrəvanda mərkəzində tərəfdarının mütləq qalibiyyətini təmin etdikdən sonra anladı ki, erkən parlament seçkisində də uğur qaza-

na bilər. Paşinyan onu da anlaşıyır ki, erkən seçkini may ayına saxlamaq olmaz. Çünki Paşinyanın ölkə daxilində reytingi hazırda yüksəkdir, maya qədr hadisələr onun əleyhinə yönəlmə bilər. Ona görə də seçkini dekabrda keçirib parlamentdəki mövqelərini gücləndirib, indikindən güclü baş nazir olmaq istəyir".

Politoloq vurğulayıb ki, buna baxmayaraq, müxalif qüvvələr də zəif deyil: "Parlamentdəki Respublikaçılar Partiyası da anlayır ki, erkən seçki onların sonunu gətirəcək, xalqdan dəstək ala bilməyəcəklər. Ona görə də istəyirlərini itirmək üçün müqavimət göstərirlər. Belə olan halda Paşinyan inqilab vaxtı olduğu kimi, tərəfdarlarını küçəyə çağırır ki, bu yolla qarşılıqlı təzyiqləri artırın. Paşinyanın küçədən başqa resursu yoxdur. Böyük ehtimalla küçə yene parlament üzərində qələbə çalacaq və erkən seçki təyin ediləcək".

E.Şahinoğlunun sözlərinə görə, Paşinyanın durumu ağırdır: "Bir tərəfdən müxalifətin təxribatları ilə mübarizə aparır, digər tərəfdən qarşısında ondan narazı böyük Rusiya var, üstəgəl, Dağlıq Qarabağdakı erməni separatçılara nəzarət etməlidir. Bununla yanaşı, onun administrativ resursları da kifayət qədər deyil. Ona görə də Ermənistanda hərbi çevrilişi istisna etməm. Robert Köçəryan və Serj Sərkisyan çevrilişi bir dəfə 1997-ci ildə sınaqdan keçiriblər, Levon Ter-Petrosyan prezident kürsüsündən deviriblər. Onlar bu ssenarini yenə təkrarlamaq həvəsinə düşə bilərlər. Onların bu işə Paşinyandan narazı generaları da cəlb etmə ehtimalları var. Ancaq Levon Ter-Petrosyandan fərqli olaraq, Nikol Paşinyan asanlıqla təslim olmayacaq, xalqı küçələrə səsləyəcək. Bu işə Ermənistanda vətəndaş qarşılıqlı gücləndirəcək, hətta vətəndaş müharibəsi ehtimalını artıraçaq". Politoloq qeyd edib ki, Azərbaycan Ermənistanda baş verəcək istənilən ssenariyə hazır olmalıdır.

İşgülmü ölkədə dramatik proseslər yaşanmaqdadır. 4 ay yarı əvvəl inqilab yolu ilə hakimiyyətə gəlmiş Nikol Paşinyan əks-inqilabçıların hücumuna məruz qalıb. Hadisələr hər an nəzarətdən çıxma bilər. Elə Qarabağ cəbhəsində də. Xatırladaq ki, İrəvandakı gərginlik Düşənbədəki Qarabağ anlaşmasından sonraya təsadüf etdi. Amma heç də təsadüfə bənzəmir. Qarabağ klanına özlərini sığortalamıqdan ötrü ya Qarabağ cəbhəsində, ya da Ermənistanda gərginliyin artması çox lazımdır indiki məqamda...

□ **Elsad PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

Rusiya Krıma nüvə silahı yerləşdirə bilər - Ukrayna təlaşda

Ekspertlərə görə, bu həm də Avropaya və NATO-ya mesajdır...

Ukrayna Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) Rusiyanın Krımda nüvə silahı yerləşdirəcəyindən ehtiyatlanır. XİN rəhbəri Pavel Klimkin bu cür şübhələr üçün əsasların olduğunu bəyan edib. XİN rəhbəri onu da vurğulayıb ki, rəsmi Kiyev Krımın hərbişəkilənməsi ilə bağlı BMT-yə qətnamə layihəsi təqdim edəcək.

Politoloq Natiq Miri bildirdi ki, bu açıqlamanın həm obyektiv, həm də subyektiv səbəbləri var: "Ukrayna rəsmilərinin belə açıqlamalarının bir səbəbi də dünyanın diqqətini Krım məsələsinə cəlb etməkdən ibarətdir. Çünki nüvə silahının regionda, xüsusilə Avropanın sərhədləri yaxınlığında yerləşdirilməsi Avropa ölkələrinə, NATO-ya bir təhdid kimi dəyərləndirilir. Klimkin zaman-zaman bu tipli açıqlamalarla dünyanın diqqətini Rusiyanın nə qədər təhlükəli olmasına çəkmək istəyir. Bu açıqlamanın həqiqət yükü çox böyükdür. Çünki Rusiya-NATO qarşıdurmasında müşahidə olunan səhnə ondan ibarətdir ki, Rusiya sərhədləri ciddi şəkildə NATO tərəfindən çevrəlenib, yeni şimal qonşumuz mühasirəyə alınıb. Rusiya düşüdü vəziyyətdən çıxış yolu üçün bölgəyə nüvə silahı yerləşdirməklə hədəfdən yayınmaq istəyir. Krım, Qara dəniz strateji baza və liman olduğu üçün düşünürəm ki, Klimkinin dediyində çox böyük həqiqətlər var. Rusiyanın özü də maraqlıdır ki, bu cür informasiyalar daha çox yayılsın. Çünki NATO üçün çəkirdirici bir ölkə olmaq görüntüsü vermək istəyir. Hazırda Rusiya Aralıq, Egey dənizlərinə ciddi şəkildə donanmasını yerləşdirməkdədir. Rusiya-NATO qarşıdurması nəinki regionda, digər bölgələrdə də ciddi şəkildə almaqdadır. Son olaraq, Norveçdəki hərbi təlimləri də bunun üstünə gəlsək, açıqca görünür ki, Rusiyanın bu addımları NATO-ya bir cavabdır".

Siyasi təhlilçi Əhəd Məmmədli Rusiyanın hər şey edə biləcəyini vurğuladı: "Rusiya Krımda gizli və ya açıq şəkildə, fərq etməz, hər şey edə bilər. Sanksiyaların daha da şiddətlənməsi təhlükəsi ilə bağlı ola bilsin nüvə arsenalını Krım Moskva açıq yerləşdirmədi. İstənilən halda Rusiya ərazisi saydığı məkənlərdə istədiyini edə bilər və buna nə Ukrayna, nə BMT, nə də NATO mane ola bilmək gücündədir. Kreml Krımda nüvə arsenalı yerləşdirsə, bu, Avropa qitəsinə yeni təhdid mesajı olacaq, Krım Rusiya platsdarm kimi Avropaya qarşı istifadə edəcək. Kiyev xəbərdarlıqlarında haqlıdır. Rus ilhaqı altında olan bu yarımadanın silah bazasına çevrilib, nüvə bazasına çevrilməyəcəyinə də heç kəs qərantıya verə bilməz. Kiyevin artıq narahatlığından keçib. Krım, Donbasın yansı işğal altındadır. Və bu ərazilər rus işğalı altında olana qədər Kiyev üçün rahatlıq yoxdur. Rusiya bir dövlət kimi, ən azı indiki hüduqlarında dağılmayana qədər rus nüvəsi həmişə dünya üçün əsas təhdid mənbəyi olaraq qalacaq. Krım məsələsi rus nüvə arsenalının bu yarımadaya yerləşdirilmə təhlükəsi altında gündəmə gələ bilər. Kiyev də diplomatik addım olaraq bu mövzunu gündəmə gətirə bilər. Amma bu cür yollarla təbii ki, işğal altındakı ərazilərini geri qaytara bilməz. Çünki qarşısında Rusiyadır. Ukrayna KTMT, Avropa ittifaqına üzv olmaqla ancaq Donbası qaytara bilər. Təbii ki, buna da Ukraynanın gəlməsi mümkündür. Qərbə gəldikdə isə Rusiya daxildən qarışmasa (qarışdırılmasa), onu hər hansı təzyiqlə geri çəkmək mümkün olmayacaq. Tarixdən də irəli gələrək bunu söyləyə bilərik ki, Rusiyanın geri çəkilməsi üçün bu ölkədə ya inqilab, ya dövlət çevrilişi, ya da vətəndaş müharibəsi baş verməlidir. SSRİ ilk çatı milli zəmində qarşıdurmalarla verdi, milli zəmində qarşıdurmalar mərkəzə qarşı üsyanla sonlandı. Bunun nəticəsi kimi də Çingiz xandan sonra dünya tarixinin ən böyük imperiyası dağıldı. Zənnimcə, özünü SSRİ-nin varisi hesab edən Rusiyayı da eyni aqibət gözləyir. Rusiya Federasiyasında hər an yenidən milli muxtariyyətlərdə qarşıdurmalar yarana bilər. Artıq bunun şərtləri də görünür. Hələlik Kreml güc və dotasiyaların sayəsində vəziyyəti stabil olaraq saxlaya bilər. Lakin Rusiyada sanksiyalar nəticəsində iqtisadi vəziyyət gərginləşsə, bu çoxmillətli, çoxkonfessiyalı ölkədə sosial və milli zəmində çaxnaşmalar hər an başlaya bilər".

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının Siyasi İdarəetmə fakültəsinin Beynəlxalq Münasibətlər ixtisası üzrə 3-cü kurs tələbəsi Şücaət Əhmədov 26-28 sentyabr tarixlərində Latviyanın Yurmala şəhərində keçirilən NATO-nun "Baltik Rusiya gəncləri forumu"nda, həmçinin Latviyanın paytaxtı Riqada keçirilən Riqə Beynəlxalq Konfransında Azərbaycanı təmsil edib.

Şücaət Əhmədov dünən "Yeni Müsavat"ın qonağı olub və iştirak etdiyi tədbir, həmçinin digər məsələlərlə bağlı suallarımıza cavablandı.

- NATO kimi mötəbər bir beynəlxalq təşkilatın tədbirində bir tələbə kimi iştirakınız necə reallaşdı?

- Estoniya Transatlantik Təşkilatının açdığı bir müraciət formasına Dağlıq Qarabağ münasibəti ilə bağlı "Dağlıq Qarabağ münasibəti hibrid diplomatiya kontekstində" adlı bir inşa yazıb göndərmişdim. Göndərilən yazıların içində mənim yazımı seçib bəyənlər. Mənə seçildiyim və Baltik Rusiya Gənclər Forumuna dəvət edildiyim barədə məktub gəldi. Səfər xərcləri də onlar tərəfindən ödənilirdi. Orada Azərbaycandan yeganə iştirakçı mən idim. Dağlıq Qarabağ münasibəti ilə bağlı forumda çıxış etdim. Bakıdan plakatlar aparmışdım. Forum iştirakçılara təqdim etdim. Forumda həmçinin Rusiyanın Şərqi Avropa ölkələrinə, o cümlədən Qafqaz ölkələrinə qarşı istifadə elədiyi yumşaq güc, eyni zamanda sərt güc siyasəti müzakirə olundu. Baltik ölkələri və Qafqaz ölkələrində rüsdilli əhəlinin Rusiya xarici siyasətində necə rol oynadığı müzakirə olundu.

Forumun açılışında çoxlu sayda dövlət rəsmiləri iştirak edirdi. Latviyanın Transatlantik Təşkilatı, NATO-nun ictimai diplomatiya üzrə sədri, müxtəlif ölkələrin səfirlik təmsilçiləri, bir sıra ölkələrdən, o cümlədən qonşu Gürcüstandan, Ermənistandan çoxsaylı iştirakçılar var idi.

Riqə konfransı isə hər il bu şəhərdə keçirilən bütün diplomatik korpus təmsilçilərinin, hökumət üzvlərinin, siyasi xadimlərin, gənclərin iştirak etdiyi böyük konfransdır. Məni həmin konfransa da dəvət etdilər. Mən də iştirak etdim. Konfransda müxtəlif ölkələrdən 1500-ə yaxın şəxs iştirak edirdi. Konfransın təşkilatçısı NATO, Latviyanın Müdafiə Nazirliyi və Xarici İşlər Nazirliyi idi. Dəvət mənə Müdafiə Nazirliyindən gəlmişdi. Konfransda çox geniş diskussiyalar oldu. Çıxışlarla yanaşı, iştirakçıların sualları da cavablandırıldı. Mən bu konfransda çıxış etmədim, müzakirələrə qatıldım, sual verdim. Ermənistandan bu konfransda Ermənistan prezidentini Armen Sarkisyanın müşaviri Tevan Poqosyan iştirak edirdi. O, Dağlıq Qarabağ münasibəti ilə bağlı çıxış elədi. Dağlıq Qarabağ münasibətinin Avrointeqrasiyaya necə mane olduğu mövzusunda çıxış

- Azərbaycan NATO ilə Sülh tərəfdaşlığı üzrə proqramın üzvü olaraq əməkdaşlıq edir. Hazırda NATO ilə əməkdaşlıq səviyyəimiz şəxsən məni qane eləmir. Mən daha sıx əməkdaşlıq gözləyirəm. İstər ordumuzun modernləşdirilməsində, istər hərbi strukturlarda olan islahatlarda mən NATO-nun imkanlarından istifadə etməyin tərəfdarıyam. NATO-Azərbaycan əməkdaşlığının başqa bir xətti isə beynəlxalq sülhyaratma missiyalarında iştirakdır. Biz artıq Kosova-

NATO-nun konfransına qatılan azərbaycanlı tələbədə maraqlı açıqlamalar

Şücaət Əhmədov: "Belə bir böyük beynəlxalq tədbirdə Azərbaycandan mütləq bir rəsmi şəxs olmalı və Qarabağ məsələsi ilə bağlı məruzə ilə çıxış eləməli idi"

"Ermənistan prezidentinin müşaviri Tevan Poqosyan konfransda Dağlıq Qarabağ münasibətinin Avrointeqrasiyaya necə mane olduğu mövzusunda çıxış etdi"

xış idi. Azərbaycandan isə bu cür konfransda təəssüf ki, heç bir rəsmi nümayəndə yox idi. Məndən başqa Azərbaycandan nümayəndə iştirak etmirdi.

- Azərbaycandan rəsmi nümayəndə dəvət olunmamışdı, yoxsa dəvət olmuşdu, sadəcə, iştirakçı göndərilməmişdi?

- Ola bilsin ki, dəvət olunmayıb. Lakin rəsmi dəvət olmasa belə, öz istəyinizlə, təşəbbüslə qeydiyyatdan keçib iştirak etmək də mümkündür. Düşünürəm ki, belə bir böyük beynəlxalq konfransda Azərbaycandan mütləq bir rəsmi şəxs olmalı və Qarabağ məsələsi ilə bağlı məruzə ilə çıxış eləməli idi. Çünki dünyanın əksər ölkələrindən siyasəti xadimlərlə yanaşı, jurnalistlər, redaktorlar çıxışları diqqətlə izləyirdilər. Bu tribundan Dağlıq Qarabağ məsələsində haqlı mövqeyimizi ifadə etmək üçün istifadə etmək lazımdır. Riqə konfransında mənim çıxış eləməyim mümkün deyildi. Mən yalnız suallar verdim. Dövlət adından rəsmi şəxs kimi çıxış etmək səlahiyyətim yox idi.

- Bu cür beynəlxalq forumlarda iştirakı davam etdirməyi düşünürsünüz?

- Təbii ki, davamlı olmasında maraqlıyam. Gələn il Tallində Avropa İttifaqı ilə NATO arasında keçiriləcək dəyirmi masada iştirak eləməyi planlaşdırıram.

- Təhsil aldığınız akademiyanın bu cür konfranslarda iştirak etməyinizə yardımı dəyirmi?

- Konkret Latviyada keçirilən konfransa getmək məsələsində akademiya mənə Dağlıq Qarabağla bağlı bir çox sənədlər, materialları əldə etməyimdə dəstək oldu. Məhz təhsil aldığım ali məktəb mənə sənədlər, plakatlar, lazımi beynəlxalq qətnamələri mən öz fakültəmiz vasitəsilə əldə eləmişəm. Bu tipli beynəlxalq tədbirlərdə iştirakın davamlılığına nail olmaq üçün də Akademiyanın Tələbə Gənclər Təşkilatı ilə bu barədə danışıb. Belə tədbirlər barədə akademiyanın rəsmi internet sahifəsində paylaşılacaq. Gələn il keçiriləcək foruma Azərbaycandan ən azı 5-6 nəfər tələbənin gəlməsinə ümid edirik.

- Azərbaycan-NATO əlaqələrinin səviyyəsi barədə bir tələbə, gələcəyin diplomati kimi hansı fikirdəsiniz?

da, İraqda, Əfqanıstanda bu missiyalarda iştirak eləmişik. Azərbaycan bu missiyalara öz töhfəsini verməkdə davam etməlidir.

- Azərbaycanda gənclərin əksəriyyəti xaricdə təhsil almaq, təhsilini Avropada davam etdirmək yolunu seçirlər. Bu tendensiya barədə nə düşünürsünüz?

- Mənim özüm bakalavr təhsilindən sonra magistr təhsilini davam etdirmək fikrindəyəm. İsveçdə təhsil almaq istəyirəm. Konfliktologiya, münasibətlərin öyrənilməsi üzrə elmləri daha dərinləndirmək istəyirəm. Düşünürəm ki, gənclərimizin Avropada təhsil almağa çalışmaları, orada təhsil almaları daha dərinləndirmək istəyirəm. Düşünürəm ki, gənclərimizin Avropada təhsil almağa çalışmaları, orada təhsil almaları daha dərinləndirmək istəyirəm. Düşünürəm ki, gənclərimizin Avropada təhsil almağa çalışmaları, orada təhsil almaları daha dərinləndirmək istəyirəm. Düşünürəm ki, gənclərimizin Avropada təhsil almağa çalışmaları, orada təhsil almaları daha dərinləndirmək istəyirəm.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ilin 9 ayı arxada qaldı. Ancaq Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı hələ ki yalnız bir mühüm gəlişmə qeydə alınıb. Bu da əksər siyasi müşahidəçilərin də vurğuladığı kimi, ötən həftə MDB-nin Düşənbə sammiti çərçivəsində Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan arasında əldə olunan ilkin şifahi anlaşmadır. Erməni tərəfi bu anlaşmaya əməl edib ardınca sülh prosesi ilə bağlı real və pozitiv addımlar atsa, o zaman xeyli müddətdir dalanda olan danışıqlarda dönüş yaranı bilər.

Görünən budur ki, konfliktlə bağlı pozitiv gəlişmə yəne məhz ilk növbədə rəsmi Bakının məsələdə tutduğu prinsipial mövqə nəticəsində mümkün olub. Hər halda, fakt odur ki, Ermənistanın yeni rəhbərliyinin, ilk növbədə də baş nazir Paşinyanın reallıqdan uzaq, qeyri-konstruktiv yanaşmasına münasibətdə Azərbaycanın sərgilədiyi qəti mövqə düşməni tərəfi geri çəkməyə vadar eləyib. Əks halda, müharibə qaçılmaz idi. Əslində atəşkəsin uzanması sülhdən daha çox, elə müharibə risklərinə xidmət edir. Bunu işğalçı ölkədə nə qədər tez anlasalar, bir o qədər özləri və region üçün faydalı olar.

*****
"Bundan öncə də ATƏT-in Minsk Qrupunun vasitəçiliyi ilə keçirilən görüşlərdə atəşkəsə əməl olunması ilə bağlı mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi üzrə müzakirələr aparılmışdı. Belli olduğu kimi, tərribatçı hərəkatlər həmişə Ermənistan tərəfindən həyata keçirilib. Azərbaycanın buna tutarlı cavabları nəticə etibarilə Ermənistanın geriyyətə otuzdurulmasına zəmin yaradıb".

Bu sözləri politoloq Elçin Mirzəbəyli iki ölkə rəhbəri arasında Düşənbə anlaşmasını şərh edərkən deyib (axar.az). Onun sözlərinə görə, son vaxtlar Ermənistanın

Həmsədrələr Düşənbə anlaşmasını alqışlayır

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tərəflərinin gərginliyini azaldılması və münaqişənin dinc yolla nizamlanması üçün bütün sözlərini alqışlayır.

Bu barədə "Trend"-in Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında Düşənbədə baş tutmuş söhbətin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması prosesinə mümkün təsiri barədə sorğusuna cavab olaraq ATƏT-dən bildiriblər.

Təşkilatın sorğuya cavabında deyilir: "Həmsədrlər tərəflərin əldə etdiyi və bu məqsədə çatmağa xidmət edən bütün razılaşmaları dəstəkləyir və uzunmüddətli, hərtərəfli həll yolu tapmaqda tərəflərə kömək etmək üçün zəruri vasitəçilik dəstəyi göstərməyə hazırdırlar".

Qarabağ danışıqlarında tarixi dönüş gözləntisi

Passiv keçən 2018-ci ilin Qarabağ "akkordu" yadda qalan ola bilər, əgər...; **politoloq**: "Azərbaycanın ortaya qoyduğu əsas prinsiplər il sonu işə düşəcək..."

tərribatçı hərəkatları qarşılığında Azərbaycan kifayət qədər sərt cavablar verib: "Təbii ki, aprel döyüşlərini də buraya aid etmək olar. Ümumiyyətlə, sonrakı dövrlərdə atəşkəsi pozması nəticəsində Ermənistan kifayət qədər itki verdi, xüsusilə də yüksək rütbəli zabitlərini itirdi. Bu aspektdən də indiki şəraitdə Ermənistan atəşkəsə əməl olunmasına xüsusi ehtiyac duyur... Paşinyanın verdiyi açıqlamalar və ritorikası beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən də qəbul olunmadı. Burada xüsusilə Azərbaycanın diplomatik cəhdlərini və ölkə rəhbərliyinin mövqeyini birmənalı şəkildə nəzərə almaq lazımdır. Azərbaycan Ermənistanın danışıqların pozulması istiqamətində davakar ritorikasını beynəlxalq səviyyədə qətiyyətlə pislədi, bunun məsuliyyətinin İrəvanın üzərinə düşəcəyini bəyan etdi".

Bes XİN rəhbərlərinin qarşılıqlı görüşündən nə gözləmək olar? İki ölkənin baş diplomatları arasında il sonu Qarabağa dair hansısa anlaşma mümkündürmü?

Elçin Mirzəbəyli: "Təbii ki, ilin sonu üçün regionda yeni bir situasiya yaranı bilər. Ermənistanın keçiriləcək parlament seçkiləri bu ölkənin siyasi rəhbərliyi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin görüşü işə şübhəsiz ki, növbəti mərhələyə imkan yaradacaq. Düşünürəm ki, növbəti görüşdə danışıqların davam etdirilməsi

üçün Azərbaycanın və Minsk Qrupunun da ortaya qoyduğu əsas prinsiplər işə düşəcək. Yeni söhbət substansiv, məqsədə xidmət edən danışıqları davam etdirməkdən gedir. Bu istiqamətdə müvafiq addımların atılması üçün imkan yaranacaq. Fikrimcə, xarici işlər nazirlərinin növbəti görüşü Birleşmiş Ştatlarda keçirilən görüşdən daha effektiv olacaq".

*****
Şübhə yox ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında danışıqların nəticəsi həm də və xeyli dərəcədə Rusiyadan asılıdır. Çünki Moskva hələ ki konfliktin nizama salınmasında ən böyük təsir imkanını özündə saxlayır. Bəzi şərhçilərə görə, Ermənistanın danışıqlar prosesinə qayıtmasında, eləcə də Düşənbə anlaşmasında Rusiyanın məxsusi rolu var. Elədirsə, Moskva sülh prosesini daha irəli aparmaq üçün təşəbbüslər göstərəcəkmə?

Əlbəttə ki, böyük müharibədə maraqlı olmayan Rusiya əsas vasitəçi olaraq, öz üzərinə düşən missiyanı həyata keçirə və bölgədə sülhün təmin olunması üçün gərəkən addımlar atsa, bu, dərhal öz müsbət nəticələrini verəcək. O zaman Bakı-Moskva münasibətləri də daha proqnoza yatımlı olmaqla, indikindən güclü qarşılıqlı etimad "relsləri" üzərinə keçəcək. Əks təq-

dirdə, konfliktin uzanmasında Kremlin də maraqlı olduğu haqda ənənəvi rəy daşlaşmış olacaq.

İstənilən halda, Rusiya da bilməmiş deyil ki, Azərbaycan öz torpaqlarının işğalı ilə sonuzadək barışmaq niyyətində deyil. Ərazilər ya sülh yolu ilə, danışıqlar vasitəsilə azad ediləcək, ya da böyük savaşa qaçılmaz olacaq. Bunu nəzərə alaraq, Bakı öz silahlı qüvvələrinin hərbi və döyüş qabiliyyətini artırmaqda davam edir. Qardaş Türkiyənin təcrübəsi bu yöndə mühüm vasitələrdən biri olaraq qalır.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Hərbi Dialog İclasının Protokoluna əsasən, Türkiyə Silahlı Qüvvələri Quru Qoşunlarının nümayəndə heyəti növbəti dəfə Bakıda səfərdədir. Müdafiə Nazirliyindən musavat.com-a verilən məlumata görə, Türkiyənin nümayəndə heyəti öncə Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyasında olub. Görüşdə Azərbaycan tərəfindən Xarici Dil və Tərəfdaşlıq Mərkəzi, Türkiyə tərəfindən isə Quru Qoşunlarının Dil Məktəbi haqqında brifinqlər təqdim olunub. Həmçinin ölkələrimiz arasında hərbi təhsil sahəsində əməkdaşlığı mövcud vəziyyəti və inkişafı perspektivləri müzakirə olunub. Görüşlər dünən də davam etdirilib. Səfər sabah - oktyabrın 5-də başa çatacaq.

Lənkəran iqtisadi rayonunun inkişaf planı hazırlanacaq

Avropa İttifaqının dəstəyi ilə

Avropa İttifaqı (Aİ) və Azərbaycan arasında "Azərbaycan üzrə Fəaliyyət Proqramının Maliyyələşdirmə Sazişi" imzalanıb. Sazişdə Avropa İttifaqının Lənkəran iqtisadi rayonunda meyvə-tərəvəz sektorunun rəqabət qabiliyyətliliyinin gücləndirilməsinə, sahibkarlıq və investisiya mühitinin daha da yaxşılaşdırılmasına dəstək göstərəcəyi nəzərdə tutulur.

İqtisadiyyat Nazirliyinin mətbuat xidmətindən "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, sənədi iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev və Avropa İttifaqının ölkəmizdəki nümayəndəliyinin rəhbəri Kestutis Yankaus imzalayıb.

Layihə bir neçə əsas komponentdən ibarətdir. Bunlardan birincisi Lənkəran iqtisadi rayonunda regional ərazi inkişaf planının hazırlanmasıdır. Bu komponent ərazinin hertərəfli planının hazırlanmasını nəzərdə tutur. Planda iqtisadi rayonda torpağın quruluşu, suvarma im-

kanları, hansı bitkilərin əkilib-berilməsinə qədər bütün istiqamətlər əhatə olunacaq. Layihənin ikinci əsas komponenti yeni iqtisadi və icmalararası kooperasiya mərkəzləri şəbəkəsinin formalaşdırılmasına dəstəyin verilməsidir. Bazar tədqiqatlarının aparılması, məlumat bazasının genişləndirilməsinə dəstək də layihə komponentlərindən biridir. Layihənin ümumi dəyəri 13,5 milyon avro təşkil edir.

Onu da qeyd edək ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanın əsas xarici ticarət tərəfdaşa-

rındandır. Avropa İttifaqı ölkələrinin Azərbaycanın xarici ticarətindəki payı 2017-ci ildə 42 faiz, 2018-ci ilin ilk 8 ayı ərzində isə 43,5 faiz təşkil edib. Avropa İttifaqı ölkələrinin Azərbaycanda 1500-dən çox şirkəti fəaliyyət göstərir. Son 6 il ərzində Avropa ölkələri Azərbaycan iqtisadiyyatına 16 milyard dollara yaxın investisiya yatıraraq Avropa İtti-

faqı ilə müxtəlif proqramlar (Twinning, TAİEX və s.) çərçivəsində də səmərəli əməkdaşlıq həyata keçirilib. Azərbaycan Twinning alətindən ən çox istifadə edən ölkələrdəndir. Artıq 34 Twinning layihəsinin icrası müvəffəqiyyətlə başa çatıb, 10 Twinning layihəsi isə icradadır.

□ **DÜNYA, "Yeni Müsavat"**

Neftin bahalaşması tikinti sektorunu canlandıra bilər

Vüqar Bayramov: "Neftin dünyada bazar qiymətinin artması ölkəmizdə inşaat sektoruna yönələn vəsaitlərin də artmasına səbəb ola bilər"

Dünya bazarında neftin bahalaşması tendensiyası davam edir. Paralel olaraq Azərbaycanın dünya bazarına çıxardığı "Azeri Light" markalı xam neftin 1 barelinin qiyməti 1,16 dollar və yaxud 1,35% bahalaşaraq, 87,10 dollar/barelə bərabər olub.

Xatırladaq ki, "Azeri Light" neftinin minimal qiyməti 2001-ci ilin dekabrında (19,15 dollar), maksimal qiyməti isə 2008-ci ilin iyulunda (149,66 dollar) qeydə alınıb. Lakin ölkəmizdə dolların manata qarşı dəyər ifadəsinin yüksəldiyini və 1 dolların 1.70 manata bərabər olduğunu nəzərə alsaq, manat ifadəsində ölkəmizə hər zaman olduğundan daha böyük həcmdə vəsait axır.

Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün xarakterik olan xüsusiyyətlərdən biri də böyük həcmdə vəsaitlərin iri investisiya layihələri və tikinti sektoruna vəsaitlə bazaraya yönləndirilməsi və iqtisadi mühitin canlandırılmasıdır. Bəs görsən, bu dəfə də hökumət artan neft pullarını o qədər də rentabelli olmayan tikinti sektoruna yönləndirəcəkmi? Tikinti sektorunun qarşıdakı dövrdə canlanmasını müşahidə edəceyik-

mi? Yoxsa son 3 ildə baş verən iqtisadi proseslərdən dərs çıxaran hökumət bu dəfə neft pullarını daha çox qeyri-neft sektorunun, kənd təsərrüfatının köklü inkişafına yönələn layihələrin həyata keçirilməsinə xərcləyəcək?

"**Yeni Müsavat**"ın suallarını cavablandıran iqtisadçı ekspert, **İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Vüqar Bayramov 2010-2014-cü illərdəki tikinti bумunun yaşanmayacağını bildirsə də, inşaat sektorunda canlanmanın olacağını istisna etmədi:** "Neftin dünya bazarındaki qiyməti Azərbaycanı daxil olan valyutanın həcminə birbaşa təsir göstərən faktordur. Azərbaycanın gün ərzində 641 min barel neft ixrac etdiyini nəzərə alsaq, neftin qiymətinin 10 dollar qalxması qara qızıl ixracatımızın dəyər ifadəsində 6 milyon 410 min dollar çoxalması

deməkdir. Həmin vəsaitdən ixrac edilən neftin xərci çıxılır, sonra qalan mənfəət 75-25 prinsipi ilə Azərbaycan hökuməti ilə konsorsium arasında bölüşdürülür. Bu baxımdan neftin bahalaşması Azərbaycan üçün vacib faktorlardan biridir. Çünki ixracatımızın 90 faizi neft və neft məhsullarıdır. Neftin dünyada bazar qiymətinin artması ölkəmizdə inşaat sektoruna yönələn vəsaitlərin də artmasına səbəb ola bilər. Ancaq mən hesab etmirəm ki, tikinti sektorunda yenidən 2010-2014-cü illərdə müşahidə edilən tikinti bумu yaşanacaq. Həmin dövrdə formala-

şan tikinti bумu həm də neft bумu nəticəsində yaranmışdır. Çünki qısa zamanda təkliyin artması müşahidə olunurdu. Bu cür köpük effekti olaraq yaranan bумların olmasına ehtiyac yoxdur. İnşaat sektorundakı canlanma birbaşa dövlət büdcəsindən bu istiqamətdə ayrılan vəsaitin həcmindən asılı olacaqdır."

V.Bayramov qeyd etdi ki, əgər neftin bahalaşması növbəti dövrdə büdcə xərclələrinə təsir göstərəcəksə, istehlak artırılsa, o zaman inşaat sektorunda canlanma müşahidə olunacaqdır. İqtisadçının sözlərinə görə,

Naxçıvan Avtomobil Zavodunda elektromobil istehsal olunacaq

Naxçıvanda elektrikli işləyən avtomobillər istehsal ediləcək. Bununla bağlı Naxçıvan Avtomobil Zavodunda hazırlıqlara başlanılıb. Layihənin qısa zamanda həyata keçirilməsi planlaşdırılır.

Naxçıvan Avtomobil Zavodunun direktoru Musa Abdullayev bildirib ki, bundan əlavə olaraq "LIFAN minivenlər"inin bazasında təcili tibbi yardım üçün istifadə oluna biləcək avtomobillərin 2019-cu ilin əvvəlində təcrübə-sınaq məqsədilə eksperimental nümunələrinin yığılı da həyata keçiriləcək.

Musa Abdullayev qeyd edib ki, 2010-cu ildən fəaliyyət göstərən zavodda bu günədək 5 mindən çox avtomobil istehsal olunub. Zavodda ilkin olaraq "LIFAN" markalı 4 model avtomobil istehsal olunub və "NAZ-LIFAN" brendi altında satışa çıxarılır. Hazırda ticari avtomobillər də daxil olmaqla, 14 fərqli model istehsal edilir.

Naxçıvan Avtomobil Zavodunun direktoru qeyd edib ki, zavodda avtomobil sənayesində tətbiq olunan ən müasir dizayn, təhlükəsizlik və ekoloji normalara uyğun avtomobillər istehsal olunur. Bu illər ərzində satış və xidmət şəbəkəsi genişləndirilib, avtomobillərin keyfiyyətinə verilən zəmanət müddəti və yürüş məsafəsi artırılaraq 3 il və ya 150 min kilometrə çatdırılıb. Hazırda zavodda dizayn və parametrlərinə görə müasir biznes sedan olan "NAZ-LIFAN 820" və "NAZ-LIFAN 330" modelləri, satış sayına, keyfiyyətinə və dözümlülüyünə görə zavodun flaqmanı olan "NAZ-LIFAN 620" modelinin yeni dizayn və yeni ekonomik mühərrik ilə təchiz edilmiş "NAZ-LIFAN 650" ("NAZ-LIFAN 620-II") modeli və krossover sevenlər üçün xarici və daxili görünüşü yenilənmiş, yanacaq sərfiyyatı daha az olan mühərriklə təchiz edilən "NAZ-LIFAN X60" modeli istehsal olunur.

Direktor əlavə edib ki, zavodda istehsal olunan avtomobillərin maya dəyərini aşağı salınması məqsədilə bəzi ehtiyat hissələrinin respublikamızda istehsal olunması da planlaşdırılır. (AzərTAc)

re, neftin qiymətinin artması infrastruktur layihələrinin yəfəndə qeyri-neft sektoruna daha çox investisiyanın yönəldilməsi də məqsədəuyğun olardı: "Təbii ki, əvvəlki dövrlərdə infrastrukturla bağlı ayrımlar həyata keçirilib. Daha məqsədəuyğun olar ki, dövlət qeyri-neft sektorunda konkret layihələrin maliyyələşdirilməsini həyata keçirsin. Xüsusən istehsal sahələrinə yönəlik layihələrin maliyyələşdirilməsinə ehtiyac var ki, qara qızılın bahalaşması həm də qeyri-neft sektorunda istehsalın genişlənməsinə gətirib çıxarsın. Neftin hazırkı qiyməti hökumət üçün qeyri-neft sektoruna yönələn investisiyanın formalaşdırılması baxımından bir baza rolunu oynaya bilər. Hökumət birmənalı şəkildə artan neft gəlirlərindən qeyri-neft sektorunda istehsalın artırılması üçün sərmaye etməyə çalışmalıdır".

Öncəki illərdə büdcədə vəsait çatışmazlığı səbəbindən təxirə salınan iri

infrastruktur layihələrinin yəfəndə gündəmə gələcəyi məsələsinə toxunan ekspert bu barədə qərarın Maliyyə Nazirliyi tərəfindən verəcəyini qeyd etdi: "Azərbaycanda yeni fiskal qaydalar tətbiq oluna- caq və buna əsasən öncəki illərdə büdcədə vəsait çatış- mazlığı səbəbindən təxirə salınan layihələrin yenidən gün- dəmə gəlməsi ilə bağlı qərarı Maliyyə Nazirliyi verəcək. Neftin qiyməti yüksək qalsa belə, çox böyük layihələrin maliyyələşdirilməsi arzuolunan deyil. Daha yaxşı olar ki, birbaşa sər- mayə qoyuluşları, yeni iş yer-ləri yaradacaq layihələr həyata keçirilsin. Çünki nəticə etibarilə qeyri-neft sektorunun inkişafı üçün bu əsasdır. Fiskal qaydalara əsasən nisbətən xərcli layihələrin maliyyələşdirilməsi həyata keçirilməyə bilər. Amma təbii ki, bununla bağlı son qərar Maliyyə Nazirliyi tərəfindən verəcək".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA, "Yeni Müsavat"**

Oktyabr ayında Azərbaycanın yağmurlu olacağı gözlənilir. Belə ki, ekolog Telman İsmayilov bildirib ki, bu ayın birinci yarısında Azərbaycanda hava şəraiti mülayim keçəcək. Ancaq 13-14 oktyabrdan başlayaraq respublika ərazisində güclü yağışlar yağacaq.

Xatırladaq ki, sentyabrın 23-də Bakıda güclü yağış yağmışdı. Bir neçə dəqiqə davam edən yağış nəticəsində paytaxtın bəzi küçələri keçilməz həddə gəlmişdi. Bəzi yerlərdə suyun dərinliyi yarım metrə qədər çatmışdı. Doğrudur, Bakıda normadan artıq yağış yağmışdı. Ancaq "Azersu" ASC-nin mövcud kollektorlarının fəvqəladə hallarda böyük su kütləsinin axıdılmasının öhdəsindən tam şəkildə gələ bilməməsi də buna səbəb kimi göstərilə bilər.

Bes müvafiq qurumlar güclü yağışlarda bu kimi problemlərin təkrarlanmaması üçün hansı işləri görüblər?

"Yeni Müsavat"a danışan "Azersu" ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Anar Cəbrayılı bildirib ki, onlar lazımi tədbirləri görürlər:

"Sentyabrın 23-də yağın güclü yağış palçıq, qum, çınqılları bizim kollektorlarımızı daşıyıb gətirdi. Yağış kəsəndən dərhal sonra kollektorlarımızın tam ötürücülük qabiliyyətinin təmin olunması üçün monitorinqlərə başladıq. Nəcəfzadə Rəfiyev

Müvafiq qurumlar Bakını yağışdan

qorumaq üçün işə başlayıb

Anar Cəbrayılı: "Yağış kəsəndən dərhal sonra kollektorlarımızın tam ötürücülük qabiliyyətinin təmin olunması üçün monitorinqlərə başladıq"

Anar Nəcəfli: "Kompleks tədbirlərimiz bu gün də davam edir"

küçəsində, Bülbül prospektində nəqliyyatın sıxlığından asılı olaraq gecə və gündüz saatlarında xətərin yuyulması işini həyata keçiririk. Çalışın ki, on-

ları qumdan, çınqıldan təmizləyək ki, xətərin tam ötürücülük qabiliyyəti bərpa olunsun. Yağış barmaqlıqları ilə kanalizasiya baxış quyularının açılması ilə

ora bərk məişət tullantıları, daş, çınqıl, torpaq tökülüb. Bunların da təmizlənməsi işlərini həyata keçiririk. Onu da deyim ki, bu işləri həm Bakı Su Kanal İdarəsinin, həm də yerli rayon su kanalı idarələrinin əməkdaşları həyata keçirirlər. Bakı Su Kanal İdarəsi əsasən iri diametrlili kollektorların və xətərin yuyulması işini həyata keçirir. Yerli su kanalı idarələri isə nisbətən kiçik diametrlili xətərin yuyulması və təmizlənməsi işlərini həyata keçirir. Xətərin yuyulması işləri xüsusi maşınlarla, yüksək təzyiqlə həyata keçirilir".

"Yeni Müsavat"a danışan Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri

Anar Nəcəfli bildirdi ki, onlar da lazımi işləri görürlər:

"Yağış zamanı piyada keçidlərinə yığılıb qalan yağış sularının kənarlaşdırılması üçün kompleks tədbirlər həyata keçirilir. Bu tədbirlər çərçivəsində zəruri olan yerlərdə yağış, kanalizasiya xətələri çəkilərək, yeni barmaqlıqlar quraşdırılır. Mövcud yağış-kanalizasiya xətələri yuyularaq bərpa olunur. Köhnə yağış barmaqlıqları isə yenisi ilə əvəzlənir. Görülən kompleks tədbirləri çərçivəsində intensiv yağışlar zamanı Bakı şəhərinin bəzi küçə və prospektlərində suların kənarlaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuş, ötürücülü-yün artırılması məqsədilə əla-

və xətərlər də çəkilir. Heydər Əliyev prospektində Böyük Şor yolu qovşağından Sabunçu yolu qovşağı istiqamətində yağışların kənarlaşdırılması üçün əlavə, 60 metr uzunluğunda xətt çəkilir. Ərazidə həmçinin yağış barmaqlıqları quraşdırılıb. Bundan başqa isə Babək prospektinin Nəcəfzadə Rəfiyev küçəsi ilə kəsişməsində də işlər aparılır. Burada uzunluğu 325 metr olan əlavə xətərin çəkilişi işləri görülür. Məqsəd həmin ərazidə intensiv yağışlar zamanı yolun hərəkət hissəsində yığılıb qalan yağış sularının vaxtında kənarlaşdırılmasıdır. Ərazidə 9 ədəd yağış barmaqlıqlarının da quraşdırılması nəzərdə tutulub. Bundan başqa, qeyd edirəm ki, kiçik həcmli yağış barmaqlıqları böyük ölçülü barmaqlıqlarla əvəz olunub. Bu işlər çərçivəsində təqribən 100-ə yaxın yağış barmaqlığı da dəyişdirilib. Həmçinin yol kənarında yerləşən yağış barmaqlıqları ilə yağış kanalizasiya quyularına ötürücülük bərpa olunub. Bu istiqamətdə də işlər davam etdirilir".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Göydəki peyklərimizdən necə və nə qədər qazanırıq...

Ekspert: "Kosmik sahədə biznes qurmağı hər ölkə bacarmır"

Bir neçə gün əvvəl Azərbaycan orbitə sayca üçüncü olan ikinci telekommunikasiya peykinə buraxıldı. Peykin orbitə buraxılışı Fransız Qvianasında yerləşən kosmodromdan - Qviana Kosmik Mərkəzindən reallaşdırılıb.

Rəsmi məlumata görə, "Azerspace-2" peyki ABŞ-ın "Space Systems/Loral" (SSL) şirkəti tərəfindən yüksək etibarlı "SSL 1300" peyk platforması əsasında istehsal olunub. Peykin orbitdə yanacaq ömrü minimum 20 il təşkil edəcək.

Qeyd edək ki, yeni peykin istismarı üçün Bakıda və Naxçıvan MR-də yerüstü infrastruktur yenilənib. Orbitdəki sınaq prosesləri və yekun orbital mərhələyə yerləşdirilməsi uğurla başa çatdıqdan sonra peykin idarəçiliyi istehsalçı şirkət tərəfindən "Azərkosmos" ASC-yə təhvil veriləcək ki, bundan sonra peyk kommersiya fəaliyyətinə başlamaq üçün tam hazır vəziyyətdə olacaq.

"Azerspace-2" peyki Avropa, Mərkəzi və Cənub-Qərbi Asiya, Yaxın Şərqi və Tropik Afrika ölkələrini əhatə edəcək. Peyk regionda dövlət və özəl qurumlara şəbəkə xidmətləri sahəsində artmaqda olan tələbləri qarşılamaq üçün yüksək texniki imkanlar, əlverişli əhatə zonası və keyfiyyətli xidmət təklif edəcək. Yeni peyk "Azerspace-1" peykinin orbitdəki ehtiyatı olacaq. Bu da öz növbəsində "Azərkosmos"a bugünkü ehtiyat peykinin olmaması səbəbindən iştirak

etmə bilmədiyi irihəcmli beynəlxalq tenderlərdə iştirak etmək imkanı yaradacaq.

"Azərkosmos"dan verilən məlumata əsasən "Azerspace-2" peyki hələ orbitə buraxılmamış artıq onun tutumlarının 46 faizi dünyanın peyk xidmətləri üzrə aparıcı şirkəti olan "Intelsat" şirkətinə satılıb. Bu müqavilə üzrə ödənişlər layihə dəyəri və maliyyələşmə xərclərinin 60 faizinin gəri qarşılanmasını təmin edəcək. Hazırda peykin qalan tutumlarının satışı ilə əlaqədar digər ölkələrlə aktiv biznes danışıqları aparılır.

Ümumilikdə, dəyəri 190 milyon ABŞ dolları olan "Azerspace-2" peykinin ölkə iqtisadiyyatına 400 milyon ABŞ dolları gəlir gətirəcəyi proqnozlaşdırılır.

"Azərkosmos"un xidmətlərinin alıcıları əsasən xarici ölkələrdəki qurumlar olduğundan onun fəaliyyəti ixraca istiqamətlənib. Belə ki, şirkətin idarəçiliyində olan "Azerspace-1" peykinin gəlirlərinin 80 faizi, "Azersky" peykinin gəlirlərinin 98 faizi xarici bazarlarda formalaşır. "Azərkosmos"un hazırda dünyanın 25-ə yaxın ölkəsində 100-dən çox özəl və dövlət şirkətlərinin daxil olduğu

müştəri bazası mövcuddur. Onlar arasında Reuters, MTV, National Geographic kimi media nəhəngləri də var.

Dəyəri 233 milyon ABŞ dolları olan və beş ildir ki, fəaliyyət göstərən "Azerspace-1" peykinin resurslarının 80 faizi kommersiya yönümlü istifadədədir. Bu günə qədər peykin tutumlarının istismarından 80 milyon ABŞ dolları həcmində gəlir əldə edilib. Peykin qalan ömrü ərzində ölkə iqtisadiyyatına daha 220 milyon ABŞ dolları gəlir gətirəcəyi proqnozlaşdırılır.

Azərbaycanın orbitə buraxılan ikinci peyki "Azersky"nin başlıca tətbiq sahəsi ölkənin müdafiə və təhlükəsizliyinə xidmətdir. Bu peykin də kommersiya potensialı var. "Azersky" peykinin xidmətlərindən Fransa, Moldova, Latviya, Estoniya, Tacikistan, Özbəkistan və s. ölkələrdə olunur. Dəyəri 157 milyon Avro olan "Azersky" peykindən bu günədək 24 milyon ABŞ dolları həcmində gəlir əldə edilib.

2017-ci ildə "Azərkosmos" ASC-nin peyk telekommunikasiya xidmətləri üzrə gəlirləri 37 milyon 530,4 min manat təşkil edib. Xatırladaq ki, 2016-cı ildə cəmiyyətin peyk telekommunikasiya xidmətləri üzrə gəlirləri 28 milyon 085,2 min manat olub.

Azərbaycan İnternet Forumunun prezidenti Osman Gündüz hesab edir ki, Azərbaycanın peyklərə sahib olması ölkənin imici və peyk ailəsində öz yerini möhkəmlətməsi baxımından xeyli əhəmiyyətlidir:

"Bu, ilk növbədə dövlətin gücünün göstəricisidir. Hazırda kosmik sahədə biznes qurmağı hər ölkə bacarmır. Peyk buraxılışı varsa, ona xidmət göstərən infrastruktur, kadr potensialı olmalıdır. Azərbaycanla belə infrastruktur yaradılıb. Eyni zamanda şəxsin tanıdığı neçə gənc var ki, bu sahə üzrə xaricdə təhsil alıb gəlib. Yeni artıq kadr potensialı da formalaşdırılır və bu, çox müsbət haldır.

Peyklərə malik olmaq, kosmik sahədə fəaliyyətlər bu istiqamətdə elmin inkişafı üçün əlverişli zəmin yaradır".

Ekspert deyir ki, kosmik biznes bazarı böyük rəqabətə malikdir: "Burdan uğur qazanmaq, biznesi genişləndirmək çox çətin bir prosesdir. Çünki bizdən əvvəl bu sahəyə yatırım edənlər var, bazar demək olar ki, onların əllərindədir. Belə rəqabətli bazarla daxil olmaq üçün yüksək keyfiyyətli xidmətlər təklif etməlisən. Neçə dəyərlər, göy-də də resurslar zamanında zəbt olunub, yerlər tutulub. Ciddi rəqabət var. Eyni zamanda peyklərin də ömrü xeyli məhduddur. Yeni yüz milyonlarla xərc çəkilən peykin cəmi 15 il ömrü var. Həm də normal fəaliyyət üçün bir peyk yetərlidir, dayanıqlıdır. Adətən müştərilər bir peyki olanda deyil, çoxlu sayda peyki olanda müqavilə bağlayırlar. Deməli, bir peyk buraxan məcburdur ki, xidmətini satmaq üçün yenisini də buraxsın və bu halda xərclər də artmış olur".

O.Gündüzün fikrincə, "Azərkosmos"un işi əslində elə indi başlayır ki, hər iki peykin xidmətinə satmaq üçün "yağlı" müştərilər tap-

sın, yeni xidmətlər hazırlasın, əməkdaşlıqları gücləndirsin: "Hazırda telekommunikasiya xidməti verən peyklər cəlbədicə və biznes baxımından uğurlu hesab olunmur.

Çünki artıq dünyada yerüstü telekommunikasiya infrastrukturunu yetərincə inkişaf edib və signalı daha ucuz və keyfiyyətli formada, elə göyə çıxartmadan yerdən göndərmək sərf edir.

Bu baxımdan, düşünürəm ki, gələcəkdə telekommunikasiya yönümlü deyil, elmi və biznes yönümlü, yerin səthinin öyrənilməsi ilə bağlı, kəşfiyyat yönümlü peyklərə diqqət göstərmək, həm də təkliddə deyil, digər ölkələrlə birgə layihə çərçivəsində iştirak etmək daha doğru olardı. Yeni hərbi-kəşfiyyat, ekoloji, elmi-informasiya sahələrinə yönəlmək lazımdır. Bu gün Google milyardlarla dollar verir ki, müəyyən ərazilərin dəqiq görüntülərini əldə etsin. Belə imkanlardan yararlanmaq lazımdır. Əks halda, qoyulan xərcin bəlli bir müddətdə çıxarılması kimi böyük risk qarşıdadır".

Müəssisimiz deyir ki, peyk interneti kifayət qədər baha olduğundan heç kim ondan istifadədə maraqlı olmur: "Bu baxımdan bizim peykin də cüzi bir internet tutumu var ki, ondan da yalnız fəvqəladə hallarda istifadə oluna bilər. Yeni peykdən internetin inkişafını gözləmək sadələşməyə ehtiyac deyil, "Azərkosmos" öz ofisində istifadə üçün zəruri olan interneti özünün peykindən deyil, Bakıdan Şamaxıya qədər olan yolu "Aztelekom" və ya "Delta"nın çəkdiyi yeraltı fiber-optikdən alır".

□ DÜNYA,
"Yeni Müsavat"

Qızılağac qoruğunun əməkdaşları güllələndi - cinayət işi başlandı

“Bakcell”in növbəti Satış və Xidmət Mərkəzi Qəbələdə!

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi “Bakcell” şirkəti Qəbələ şəhərində yeni Satış və Xidmət Mərkəzini istifadəyə verib.

Şirkətin satış və xidmət şəbəkəsinin genişləndirilməsi planı çərçivəsində açılmış yeni Satış və Xidmət Mərkəzi “Bakcell” abunəçilərinə bütün növ müştəri xidmətlərindən yararlanmaq, eyni zamanda mobil cihazlar, nömrə və aksesuarlar əldə etmək imkanı verir.

“Bakcell” özünün ən innovativ məhsul və xidmətlərini və ölkənin ən sürətli mobil internetini Azərbaycanın bütün bölgələrində yaşayan abunəçilərinə təqdim etmək üçün xüsusi strategiya həyata keçirir. Qəbələ rayonu da bu strategiyada xüsusi yerə malikdir. “Bakcell” şirkətinin 4G xidməti artıq bütün Bakı və Abşeron ərazisini əhatə edir. Eyni zamanda biz Qəbələ daxil olmaqla ölkənin 30-dan çox rayon və şəhər mərkəzində 4G şəbəkəsi qurmuşuq. Qəbələdəki 4G stansiyalarının sayı artıq 6-ya çatıb və biz burada 4G şəbəkəsinin daha da genişləndirilməsi üzərində işləyirik. Bundan başqa, 16 regionda pulsuz 5 GB internet kampaniyası həyata keçiririk ki, onlardan biri də Qəbələdir. Burada yaşayan abunəçilərimiz oktyabrın sonuna kimi pulsuz internet paketi vasitəsilə 4G şəbəkəsinin üstünlüklərini sınaqdan keçirə bilərlər”, deyərək “Bakcell” şirkətinin baş icraçı direktoru Nikolai Beckers bildirib.

Yeni Satış və Xidmət Mərkəzin açılış mərasimində Şirkətin “WiFi router” adlanan yeni məhsulu da müştərilərə təqdim edilib. Heç bir kabel çəkmədən, divarları, qapıları və pəncərələri deşmədən 32-yə qədər cihazı yüksək sürətli internetlə təmin etmək imkanı verən bu yeni məhsulun satışına artıq başlanılıb.

Qəbələdə yeni Satış və Xidmət Mərkəzinin açılışı münasibətilə burada yaşayan əhali bir ay müddətində mobil telefonlara 10%-ə qədər endirim ala, eyni zamanda telefon alarkən pulsuz nömrə və aksesuar əldə edə biləcək.

“Bakcell” şirkəti özünün yüksək keyfiyyətli xidmətlərini və ölkədə ən yüksək sürətli mobil şəbəkəni Azərbaycanın bütün bölgələrində yaşayan müştərilərinə təqdim etmək məqsədilə həm mobil rabitə şəbəkəsinə, həm də müştəri xidməti və satış şəbəkələrini genişləndirməyə davam edəcək.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN) və Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətləri Qızılağac Dövlət Təbiət Qoruğunda iki nəfərin güllələnməsi hadisəsi ilə bağlı birgə məlumat yayıb.

Musavat.com-a daxil olan məlumatda bildirilib ki, oktyabrın 1-də Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Qızılağac Dövlət Təbiət Qoruğundan qoruq əməkdaşlarının reydlər zamanı ərazidə qanunsuz ov edən şəxs tərəfindən ov silahı ilə atəş açılması nəticəsində müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri almaları barədə daxil olmuş material Masallı Rayon Prokurorluğunda araşdırılıb.

Araşdırmalarla qeyd edilən tarixdə saat 02 radələrində qoruq ərazisində qanunsuz ov edən rayon sakini İlqar Səmədovun qoruğun mühafizəçiləri Böyükkişi Qaraşov və Ariz Cəfərovun qanuni göstərişlərinə məhəl qoymayıb məsuliyyətdən yaxa qurtarmaq məqsədilə ov tüfəngindən iki dəfə atəş açıb müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri yetirməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edildiyindən rayon prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin

315.2-ci (hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

İş üzrə müvafiq ekspertizalar təyin olunub, şahidlər dindirilib və digər istintaq hərəkətləri aparılıb.

İ.Səmədov şübhəli şəxs qismində tutularaq istintaqa cəlb olunub.

Hazırda iş üzrə zəruri istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Moskvada tutulan Azərbaycan vətəndaşının silsilə cinayətləri

Oktaybrın 2-də Moskvanın Sormovsk küçəsində hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları 32 yaşlı Azərbaycan vətəndaşını tutublar. Virtualaz.org Rusiya qaynaqlarına istinadən xəbər verir ki, həmin şəxs dövlətlərarası axtarışda olub və terrorçuluq, qəsdən adam öldürmə, quldurluq kimi ağır cinayət əməllərində ittiham olunur.

Hazırda iş üzrə araşdırma gedir, Azərbaycan tərəfinə axtarışda olan şəxsin yaxalanması barədə məlumat verilib. Lakin şəxsin kimliyi açıqlanmır.

Novxanıda avtomobil 2 piyadanı vurdu, hər ikisi öldü

Binəqədi rayonunun Novxanı qəsəbəsi ərazisində yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. DİN-dən “Trend”ə verilən məlumata görə, oktyabrın 2-də saat 10 radələrində Binəqədi rayonunun Novxanı qəsəbəsi ərazisində Sumqayıt şəhər sakini Fəxrəddin Bəşirov idarə etdiyi “ISUZU” markalı avtomobillə yolun kənarı ilə gedən qəsəbə sakinləri Ayxan Qasimov və Rəsim Bayramov vurub. Nəticədə onlar hadisə yerində ölüblər.

Saatlıda icazəsiz balıq ovlayan şəxs saxlanıldı

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Su Hövzələrində Bioloji Resursların Artırılması və Mühafizəsi Departamentinin əməkdaşları tərəfindən Baş Mil-Muğan Kollektorunun Saatlı rayonu ərazisindən keçən hissəsində icazəsiz balıq ovlayan şəxs saxlanılıb. Bu barədə nazirliyin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Araşdırma zamanı brakonyerin Saatlı rayon sakini Xəyal Behbudov olduğu müəyyən edilib. Ondan müxtəlif növ balıqlar və ov aləti götürülüb. Balıq ehtiyatına vurulan ziyan hesablanaraq təqsirkar barəsində 649 manat məbləğində iddia qaldırılıb.

Dəyən ziyan cinayət tərkibi yaratdığından məsələyə hüquqi qiymət verilməsi üçün toplanmış sənədlər Su Nəqliyyatında Polis İdarəsinə göndərilib.

“Qırmızı Körpü”də xeyli pirotexniki vasitə və fişəng aşkarlandı

Qərb Ərazi Baş Gömrük İdarəsinin Əməliyyat və Təhqiqat İdarəsinin Əməliyyat şöbəsinə daxil olan məlumat əsasında, idarənin “Qırmızı Körpü” gömrük postunda Gürcüstandan Azərbaycan Respublikasına “Volkswagen sharan” markalı nəqliyyat vasitəsi ilə gələn Gürcüstan vətəndaşının avtomobili saxlanılıb və gömrük baxışı keçirilib.

Dövlət Gömrük Komitəsindən verilən məlumata görə, baxışdan öncə vətəndaş üzərində və idarə etdiyi nəqliyyat vasitəsində gömrük nəzarətindən gizlədilmiş hər hansı predmetin olmadığını bildirib.

Lakin yoxlama nəticəsində nəqliyyat vasitəsinin döşəməsində xüsusi düzəldilmiş yerdən vətəndaşın gömrük nəzarətindən gizlətdiyi, üzərində “Pirat” yazılmış 80, üzərində “Pe-tards” yazılmış 480 qutu pirotexniki vasitə, üzərində “Roman Gandle” yazılmış 215 və üzərində “Gepesi” yazılmış 15 ədəd fişəng aşkar edilib.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Dünya mediası prezident övladlarını daim nəzarətdə saxlayır. Onların həyat tərzini, geyimləri, yol verdikləri səhvlər media nümayəndələri tərəfindən böyük həvəslə təhlil olunur. Amma bəzən bu səhv əndazəsini də aşır. Yeni kriminala qədər gedib çıxan səhvlər olur.

“Yeni Müsavat” onlardan bəzilərinə təqdim edir.

Hitlerin oğlu atasına qarşı vuruşub

Öncə lap keçmişdən başlayaq. Hitlerdən məsələ. Onun şəxsi həyatı hər zaman qalmaqla və ziddiyyətli olaylarla zəngin olub. Fransa vətəndaşı olan Jan Mari Lore 1981-ci ildə yazdığı “Sən atan Hitlersən” kitabında Hitlerin gizli oğlu olduğunu bildirib. Lore və Hitlerin qohumluğu barədə əsl həqiqət onun vəkili Fransua Gibonun sayəsində üzə çıxıb. Lorenin yazdığına görə, anası 16 yaşlı Şarlotta Lobjua ilə yefreytor Hitler arasında roman 1917-ci ildə - alman ordusu Fransanın Pikardiya şəhərində yerləşərkən yaşanmış. 1918-ci ilin martında Lore dünyaya gəlir. Qonşular uşağı nifrətlə “kiçik boş” (Fransada Almanlardan dünyaya gələn uşaqları belə adlandırırdılar) deyərək çağırırdılar. Təhqir və istehzadan bezən Şarlotta bir neçə ildən sonra uşağı gənc bir ailəyə övladlığa verir. Taleyin gərdisinə bax ki, 1939-cu ildə Hitlerin oğlu Almaniya faşistlərinin əleyhinə vuruşmaq üçün müharibəyə gedir, işğal vaxtı isə fransız partizanlarına qoşularaq “Klement” ləqəbini götürür. 1950-ci illərin əvvəllərində doğma anası ölməyindən əvvəl Loreyə əsl atasının kimliyini deyir. Bu, onun üçün böyük şok olur. Özünün dediyinə görə, düz 20 il durmadan çalışır ki, əsl kimliyini unutsun.

Orqan taciri olan prezident övladı

Səddam Hüseynin oğlu Uday Hüseyni bu kateqoriyada unutmamaq lazımdır. Uday Hüseyn atasının ölkəni yumruqla idarə etməsindən yararlanaraq, bir çox cinayətlər törətmişdi. Günün çoxunu içkilərdə keçirən Uday Hüseynin cinayətlərindən ən dəhşətli atasının daddiblenini (dequstator) məclislərin birində elektrik oyma bıçaqla doğrayaraq öldürməsi olub. Bundan əlavə, Uday Hüseyn dəbdəbəli həyat tərzini də yadda qalıb. Buna misal olaraq Uday Hüseynin 1200-dən çox bahalı maşınlarının olmasını göstərmək olar.

Eyni zamanda o, İraqdakı istənilən qadına təcavüz edirdi. Qadınları yoldan oğurlayıb və Udayın hüzuruna gətirirdilər. Onunla birgə olmaq istəməyən qadınları isə öldürürdü. Deyilənə görə, qadınlara təcavüz edəndən sonra Uday onların küreyini adının baş hərfi olan “U” ilə damğalayır. Bundan başqa, Uday hədsiz sadistliyi ilə də ad qazanmışdı. Onun 2 köməkçisini ölümünə

Məşhurların saraydan birbaşaya

“Türməyə gedən övladları”

Onlar prezident atalarının başını hər zaman aşağı ediblər - biri orqan ticarəti ilə məşğul olub, digəri isə...

va biznesmen Timur Kulibayevlə evlidir. Onların Altay (1990), Daniza (2004) və Alia (2010) adlı 3 övladı var.

Nursultan Nazarbayevin kiçik qızı Aliyə Nazarbayeva isə tikinti biznesi ilə məşğuldu. “Elitstroy” tikinti şirkətinin sahibi olan Aliyənin evli və 2 övlad sahibi olduğu məlumdur.

20 il həbsdə qalan prezident oğlu

Keçək Rumıniya diktatoru Nikolay Çauşevskinin övladlarına. Onun kiçik oğlu Nikolay atası hakimiyyətdə olanda onun bütün imtiyazlarından istifadə edirdi. Atasına barədə rəsmi KİV-lər “Karpın dahisi”, “Görünməmiş yeniliklər müəllifi” yazırdırsa, oğlunu “Drakulito” deyərək çağırırdılar. O, bütün ölkədə “qız ovu” ilə məşhurlaşmışdı. Diktator oğlunun xoşuna gələn qadınları zorlamaq adətindəydi. Və demək olar ki, bütün qadınlar onun zövqünə uyğun gəlirdi. Amma atasının hakimiyyətdən devrilməsi və öldürülməsindən sonra onunla bağlı ədalət də bərqərar oldu və 20 il müddətinə azadlıqdan məhrum edildi.

Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayev 3 qız atasıdır. Böyük qızı Dariqa (1963) siyasi elmlər doktorudur. Hazırda Qazaxıstan parlamentinin vitse-spikeri və “Nur Otan” Partiyasının fraksiya rəhbəridir. Bundan başqa, ölkəsində Dariqa Nazarbayevanın böyük biznes şəbəkəsi var.

Prezidentin qızı 1983-cü ildən Rahat Əliyevlə evlənib. Cütlüyün Nureli (1985), Aysultan (1990) və Venera (2000) adlı 3 övladı var. 2007-ci ildə Nursultan Nazarbayevlə konfliktdə giren Rahat Əliyev bütün vəzifələrdən məhrum edilib. Dariqa Nazarbayevadan boşanan R.Əliyev Avstriyadan siyasi sığınacaq alıb. Bir müddət sonra müəmmal şəkildə öldürülüb.

Prezidentin ortancıl qızı Dinara Nazarbayeva isə incəsənət təhsili əlsə da, bizneslə məşğul olur. O, Qazaxıstan “Xalq Bankı”nın səhmdarlarından biri kimi ölkənin ən zəngin qadını hesab olunur. Onun 1,3 milyard dollar sərvətinin olduğu deyilir. Dinara Nazarbayev

narkotik saxlamaqda və özge əmlakını mənimsəməkdə ittiham edilir. Keçmiş prezidentin kiçik qardaşı Levon və onun qızı Ani barədə axtarış elan olunub. Onlar qanunsuz yolla varlanmaqda və gəlir bəyannaməsindən yayınmaqda ittiham edilir.

Biri arvadını döyüb, o biri içki düşkünü olub

Liviya rəhbəri Müəmmar Qəzzafının 6 oğlu və bir qızı olub. Atasının hakimiyyəti dövründə uşaqları rəhbərlikdə yüksək vəzifələr tutublar. Onların idarəsində milyardlarla dollar və atalarının hüduzsuz hakimiyyəti olub. Amma hamıdan çox onun oğlu Hannibal pis şöhrət qazanmışdı - o, insanlara qarşı amansız münasibəti ilə tanınırdı. 2008-ci ildə hətta İsveçdə onu hotel işçisini amansızcasına döyməsinə görə həbs etmişdilər. Bu insident İsveçlə Liviya arasında konfliktdə nəticələnməmişdi. Hannibal akulalar üçün hovuz tikdirir, Parisdə dəlicəsinə yüksək sürətlə maşın sürür və hamilə həyat yoldaşını Londonda döyürdü.

Qəzzafi rejiminin çökməsindən sonra onun iki oğlu - Saif el-Arab və Hamis Qəzzafi atışma zamanı həlak olub. Hannibal isə anası Safiya, bacısı Ayyşe və ögey qardaşı Məhəmmədlə birgə Əlcəzairə qaça bildi. Diktator olmayan, demokratiya paytaxtlarında oturan “papaların” övladları da bir sıra hallarda xüsusi şıltaqlıqları ilə seçiliblər. Amerikanın keçmiş prezidenti Corc Buşun qızları Cenna və Barbara Buş spirtli içkilərə hədsiz aludə olublar. 2001-ci ildə polis Bar-

baranı gecə barında hədsiz içkilə vətəyyətdə yaxalayıb. Buşun digər qızı Cenna da bacısından geri qalmayıb. Uels Universitetinin tələbəsi olan Cenna da Ostindəki digər bir restoranda “Marqarita” içkisi sifariş etdiyi üçün polis tərəfindən cəzalandırılıb.

Böyük Britaniyanın keçmiş baş naziri Marqaret Tetçerin oğlu Mark Tetçer isə hər dəfə tarixə fərqli qalmaqallarla girib. 2005-ci ildə 52 yaşlı biznesmeni Qvineyada çevrilişə görə ittiham edərək 500 min dollar məbləğində cərimələndirib və 4 il şərti cəza verdilər. Bundan başqa, o, qanunsuz silah alverinə, habelə iri dələduzluq faktlarına görə dəfələrlə ittiham edilib. Anası Marqaret Tetçer isə onun haqqında aşağıdakı unikal sözləri deyib: “Mark pulları o qədər çox sevdi ki, eskimoslara qar, ərəblərə qum sata bilər”.

Obamanın 16 yaşlı böyük qızının Pro Ero rep-qrupunun instagram səhifəsində öz fotosunu paylaşması qalmaqala səbəb olmuşdu. Fotoda prezident qızı qrupun loqotipi əks olunan köynəkdə poza vermişdi. Xatırladaq ki, əvvəl də dekabr ayında respublikaçı kongresmen Stiven Finçerin mətbuat katibi Elizabet Lauten prezident B.Obamanın qızlarını statuslarına hörmət etməkdə ittiham etmişdi.

O hesab etirdi ki, Saşa və Mali teleefirdə özlərini düzgün aparmırlar və prezident qızları kimi geyinməzlər. Məhz bu çıxışına görə Elizabet Lauten işindən qovulmuşdu.

▣ **Sevinc TELMANQIZI,**
“Yeni Müsavat”

MUSAVAT

Son səhifə

N 208 (7097) 4 oktyabr 2018

6 yaşlı qız əlil atasına baxır

Cində 6 yaşlı qız əlil olmuş atasına baxmaq öhdəliyini öz üzərinə götürüb. Buna səbəb anasının onları tərk etməsi olub. Bu barədə "Daily Mail" nəşri xəbər verir. Tyan Xayçen 2016-cı ilin martında əlil olub. Həmin vaxt o, taksidə mənzilbaşına gedərkən ciddi qəzaya düşmüş, kişinin aşağı ətrafı tamam iflic olmuşdu. Hadisədən iki ay sonra həyat yoldaşı böyük oğlunu götürərək, onu atıb. O, ərinə yalandan deyib ki, bir neçə günlüyünə anasına baş çəkməyə gedir. Amma bundan sonra bir dəfə də olsun əri ilə əlaqəyə çıxmayıb. Cütlük rəsmi olaraq hələ də boşanmayıb. Xəstə atasının bütün qayğısını çəkməyi 6 yaşlı qızı Çzya Çzya öz üzərinə götürüb.

Hər səhər qız səhər saat 6-da oyanır və yarım saat boyunca atasının bədənini masaj edir. Məktəbə gedənə qədər atasının dişlərini təmizləyir, onu yuyundurur və üzünü təraş etdirir. Balaca qız evə qayıdanda atasına nahar hazırlayır. Sonra isə ona evdə hərəkət etmək üçün yardımçı olur. Uşaq məktəbdə olanda kişinin qayğısına öz valideynləri qalır.

"Mən atama qayğı göstərməkdən əsla yorulmuram" - bunu da qız jurnalistlərə açıqlamasında deyib. Xayçen onu "öz əlləri" adlandırır və əlavə edir ki, onun üçün ən çətin olan atasını evin içində hərəkət etdirmək, eləcə də yataqdan qaldırmaqdır. Qızcağaz eyni zamanda deyib ki, anasından ötrü danxmır. Çünki anası atasının qayğısına heç vaxt qalmayıb. Amma o, anasına qoşulub gedən böyük qardaşından ötrü danxır, çünki onunla möhkəm dostluq edirdi.

Xayçen işləyə bilmir. Ona görə də valideynlərindən - fermerlərdən borc pul almağa məcbur olur. Kişi Kuaishou Çin platformasında özünə akkount yaradıb və orada həyatını canlı olaraq yayımlayır. O, ümid edir ki, bu yayımlarla tamaşaçılardan dəstək qazana biləcək. Kişi 148 min izləyiciyi qazanıb. Tamaşaçıların onun qızının hərəkətindən təsirləniblər və onu "balaca mələk" adlandırırlar.

Oğru mağazanı soymaq istədi, əhali dağıtdı

Britaniyanın Birminqem şəhərində yerli sakinlər zinət əşyaları satılan mağazanı qarət etmək istəyən şəxsləri dağıtdı. Bu barədə lenta.ru saytı "Birmingham Mail"-ə istinadən yazıb. Dörd nəfər naməlum şəxs sahibi qızıl mağazasını bağlayan vaxt içəri hücum edib. Onlardan biri qapının ağızında dayanıb, digərləri isə əllərində çantaya qiymətli əşyaları doldurublar. Mağazanın qabağında onları Audi S3 maşını gözləyib. Dörd dəqiqə sonra küçəyə qonşu mağazanın əməkdaşları və piyadalar toplaşdı. Üç qarətçi öz maşınlarına doğru qaçanda onları kərpic və kəsicilərlə vurublar. Yerli sakinlər eyni zamanda Audi maşının arxa şüşəsini də dağıtdı. Qarətçilərin maşının çıxmağa nail olublar. Şahidlərdən birinin dediyinə görə, mağaza sahibi yaralanıb. Bundan başqa, oğurlara mane olmağa çalışan yerli sakinlərdən birinin əli kəsilib.

Qarətçilərin maşının çıxmağa nail olublar. Şahidlərdən birinin dediyinə görə, mağaza sahibi yaralanıb. Bundan başqa, oğurlara mane olmağa çalışan yerli sakinlərdən birinin əli kəsilib.

Bir neçə gün ərzində Facebook üzərindən yayımlanan video 1.7 milyon baxışla izlənilib və insanların qəzəbini qazanıb. Evsizlərin hüquqlarını müdafiə cəmiyyətinin rəhbəri Əl-Amin Məhəmməd hadisənin baş verdiyi kafenin qarşısında etiraz aksiyası keçirib və paralel olaraq Dufresne üçün pulyıqma aksiyası təşkil edib. Aksiya nəticəsində ümumən 5 min dollar vəsait yığılıb.

Syracuse.com xəbər saytının əməkdaşları isə müəyyən edə bilməyiblər ki, Dufresne şizofreniyadan əziyyət çəkir. O, öz istəyi əsasında küçədə yaşayır və periodik olaraq kafeyə telefonunu şarja qoymaq üçün gəlir. Hər axşam o, anasına zəng edərək, ona "şirin yuxular" arzu edir. Dediynə görə, ilk vaxtlar kafenin əməkdaşları ona yemək verirdilər. O da öz növbəsində kafenin digər qonaqlarına heç nə etmirdi.

Dunkin' Donuts rəhbərliyi bəyan edib ki, insidentdə iştirakı olanlar işdən azad edilib. Kampaniya Dufresne-nədən üzr istəməyə və kafe əməkdaşlarına evsizlərlə ünsiyyət qaydaları barədə təlim keçməyə hazırlaşır.

Evsiz adamın üstünə su tökən kafe işçiləri işdən qovuldu

Amerikada Dunkin' Donuts kafesinin əməkdaşları evsiz insanın üstünə əyləncə məqsədilə su töküblər. Bu barədə informasiya portalı USA Today xəbər verir. İnsident Nyu York şəhərindəki Sirakuza kafesində bazar günü, 30 sentyabrda baş verib. Kafe əməkdaşları masa arxasında yatan evsiz Ceremi Dufresneni görüblər və onu qovmaq qərarına gəliblər. Bunun üçün də öncə onun üstünə bir yekə bardaq buzlu su töküblər. "Mən sənə daha neçə dəfə deməliyəm ki, burada yatmağı dayandır? Sən günlərlə burada sürünürsən" - kafe işçisi bu hərəkətini çəkiliş edərək şərh edib.

Dufresne isə bu qəfil kobudluqdan özünü itirir, dərhal telefonunu və şarj alətini götürür. O, özünə haqq qazandırır ki, onun burada yata-

ması, sadəcə təsadüfdür. Kafe əməkdaşı isə deyir ki, polis çağırmaq istəməyəcək. Bu sözü deyəndən sonra Ceremi qovur.

QOÇ - Sağlamlıqla bağlı müəyyən problemləriniz baş qaldırdığından özünüzü qoruyun. Orqanizminizi gümrəhləşdirmaq üçün mümkün tədbirləri həyata keçirin. Saat 14-dən sonra uzaq yola çıxmaq olar.

BUĞA - Sağlamlığınızla bağlı çətinliyinizi dəf edə bilsəniz, qarşıya qoyduğunuz planları reallaşdırma biləcəksiniz. Hətta nahardan sonra varlanma ehtimalınız da var. Uzaq yola çıxmayın.

ƏKİZLƏR - Vaxtınızın əsas hissəsini sevgi amilinə həsr edin. İkili görüşlər, əyləncəli gəzintilər sizə fərəh gətirəcək. Saat 15-18 arası maliyyə problemlərinizin həlli üçün uğurlu vaxtdır.

XƏRÇƏNG - Ümumi vəziyyətiniz gərgin olduğundan bütün vacib işləri təxirə salın. Yaxşı olar ki, uzunmüddətli planlarınızı bir daha konkretləşdirəsiniz. Təzə xəbərlər də mümkündür.

ŞİR - Saat 16-ya qədər ümumi ovqatınızda gərginlik müşahidə olunduğundan əsas gücünüzü istirahətə yönəltməlisiniz. Bu gün sizə soyuq və duzlu qidalar qəbul etmək məsləhət deyil.

QIZ - Yeni görüş və danışıqlar üçün uğurlu təqvimdir. Özünüzü təmkinli və dözümlü aparın ki, sövdələşmələrin nəticəsi xeyrinizə olsun. Özünüzü yerli-yersiz tərifləməkdənsə, susun.

TƏRƏZİ - Bu gözəl təqvimə uğurlu keçirəcəksiniz. Səhər saat 11-dən etibarən bir neçə sevincdirici prosesin iştirakçısına çevriləcəksiniz. Yeni işgüzar təkliflər alsanız, imtina etməyin.

ƏQRƏB - Maliyyə problemlərinə görə özünüzü üzüməyin. Çünki ulduzların düzümü bu gün deyilən istiqamətdə sevinəcəyinizi bildirir. Həmkarlarınızla münasibətləri mümkün qədər qaydasına salın.

OXATAN - Bürclərin əksəriyyətində olduğu kimi bu gün sizin də səhhətinizdə narahatlıq gözlənilir. Qan təzyiqi ilə bağlı problemləriniz mümkündür. Çalışın ki, pəhriz saxlayasınız.

OĞLAQ - Səhhətinizlə bağlı bəzi xoşagəlməzlikləri nəzərə almasaq, günün əsas hissəsini rahat şəraitdə başa vuracaqsınız. Axşama yaxın gələcəyiniz üçün önəmli olan xəbər eşidəcəksiniz.

SUTÖKƏN - İşgüzar sövdələşmələrdə iştirak etmək üçün olduqca səmərəli gündür. Müzakirələr apardığınız həmsöhbətləriniz sizə xeyirli olan fikirlər söyləyəcək. Qərarlarınızda qətiyyətli olun.

BALİQLAR - Ailə üzvlərinizlə mübahisələriniz gözlənilir. Belə neqativ hallardan yayınmaq üçün davranışlarınızda nəzakətli olun. Nahardan sonra şəxsi büdcənizdə irəliləyişlər mümkündür.

Qoroskop

(4 oktyabr)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Timsahı çəkələklə qovdu

Avstraliyadakı Kakadu Milli Parkında qəribə hadisə olub. Göldə üzən timsahları görə qadın onu çəkələklə qovub. Buna səbəb isə timsahların qadının yanındakı itə yaxınlaşma cəhdi idi. Baş vermiş hadisənin videosu artıq YouTube kanalında yayımlanıb. "Reuters" agentliyinin xəbərinə görə, videonun müəllifi naturalist Lindon Anlezark olub. Bunu edən qadın yaşadığı qadının nə qədər təhlükəli bir hadisə olmasının fərqi deyil. Videonu izləyənlər isə bildirir ki, qadının sürsuzcasına belə qəhrəmanlıq etməsi o qədər də gözəl hərəkət deyil. Çünki bu günə qədər göldə üzən timsahların insanlara tərəf qəfil hücumu geniş yayılmış hadisədir. Ən son belə qanlı hadisə 1987-ci ildə baş verib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri, R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor: Elşad MƏMMƏDLİ
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.